

Styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds berättelse över fondens verksamhet och förvaltning under 2013

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Förord.....	3
Översikt över den forskningsstödande verksamheten under 2013	6
Stödformer, arbetssätt och kvalitetsbedömning.....	6
Beviljade forskningsanslag	7
Infrastruktur för forskning.....	17
Områdesgrupper	19
Riktade satsningar	21
Internationellt samarbete	24
Samarbetsorganisationer och nätverk för stiftelser.....	25
Samarbete med riksdagen.....	28
Rönbergsska donationerna.....	28
Nils-Eric Svenssons fond	28
Bidrag till lokalkostnader och indirekta kostnader.....	29
Forskningskommunikation: webbplats, årsbok med mera	29
Riksbankens Jubileumsfonds 50-årsjubileum	30
Uppföljning och utvärdering	30
Förvaltningsberättelse	33
Finansiell verksamhet.....	40
Den finansiella verksamheten – tio år i sammandrag.....	44
Finansiellt resultat (tkr)	47
Resultaträkning (tkr)	49
Balansräkning (tkr).....	50
Kassaflödesanalys (tkr)	52
Redovisnings- och värderingsprinciper.....	53
Noter (belopp i tkr)	56

Bilagor

Donationernas marknadsvärde (belopp i tkr).....	73
Balansposters bokförda värde och jämförande marknadsvärden (tkr).....	75

Förord

Årsberättelsen från Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (RJ) innehåller dels uppgifter om nya forskningsanslag, dels en redovisning för ekonomin. RJ förvaltar sina tillgångar i egen regi. Genom en blandning av tur och skicklighet kan vi för 2013 redovisa en totalavkastning på tillgångarna om 15,4 procent. Marknadsvärdet på eget kapital uppgår till 10,4 miljarder kronor. Dessutom förvaltar vi beviljade men ännu inte utbetalade anslag, vilka vid årsskiftet uppgick till sammanlagt 962 miljoner kronor. Totalt handlar det således om 11,4 miljarder kronor.

Under 2013 beviljades 382 nya forskningsmiljoner. Avsnittet om den forskningsstödjande verksamheten i denna årsberättelse ger en bild av den omfattande och mångsidiga verksamheten. Med tanke på kapitalförvaltningens goda resultat kan vi under 2014 höja anslagsnivån ytterligare. Detta är viktigt. Forskarvärlden har ofinansierade behov som motiverar en ökning. RJ:s styrelse räknade i beslutet om preliminär budget för 2014 (den definitiva budgeten var inte fastställd när detta skrivs) också med en särskild jubileums-satsning på 100 miljoner kronor för att finansiera ny och förhoppningsvis nydanande forskning. Satsningen föranleds av att det den 2 december 2014 har gått 50 år sedan riksdagen fastställde stadgarna för stiftelsen.

RJ:s stora resurser innebär ett stort ansvar. Syftet med verksamheten är givetvis inte att samla i ladorna: pengarna ska komma till användning. Samtidigt vill RJ kunna garantera en långsiktigt hållbar anslagsnivå. De senaste fem åren har utdelningsnivån i genomsnitt legat 45 procent över vad som är lagstadgat i form av så kallat fullföljdskrav för sådana stiftelser som RJ, det vill säga att 80 procent av utdelningar och räntor ska delas ut. Det är därför nödvändigt att förvaltningen genererar ytterligare intäkter, främst genom lönsamma investeringar. Med tanke på de osäkerheter som råder för en finansiell aktör som RJ gäller det dock att finna en balans mellan storleken på de årliga anslagen och den långsiktiga kapaciteten att bevilja forskningsmedel.

Som fristående stiftelse är vi ett komplement till staten och ett alternativ som ökar den vetenskapliga mångfalden. De aktiviteter som RJ har utvecklat under sina snart 50 år ger också anledning att reflektera kring hur allmänna medel kan användas. Förutom två donationer från Erik Rönneberg härstammar RJ:s tillgångar från beslut av Sveriges riksbank och Sveriges riksdag i form av Jubileumsdonationen, Kulturvetenskapliga donationen och tre kapitaltillskott för att återställa ursprungsvärdet på Jubileumsdonationen. Mätt i dagens penningvärde uppgick dessa olika inflöden till totalt ca 7 miljarder kronor mellan 1962 och 1994.

På samma sätt kan den sammanlagda storleken på RJ:s alla anslag sedan 1965 – då de första forskningsmedlen beviljades – och fram till och med 2013 nuvärdesberäknas till 10 027 789 000 kronor. Mer än 10 miljarder kronor således. En av de fina sakerna med RJ är att lika mycket, lite drygt 10 miljar-

der kronor, finns kvar för framtida forskning! Det är bra. Pengarna kommer att behövas.

Jag har avsiktligt uppehållit mig vid siffror, och jag hoppas att mina läsare inte har hunnit tröttna på exercisen. Min slutsats är att RJ visar att stiftelser är ett utmärkt sätt för staten att både förvalta pengar och finansiera forskning.

Helt avgörande är givetvis de vetenskapliga resultaten, det som kan åstadkommas med pengarnas hjälp. När riksdagen för snart 50 år sedan inrättade Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond var ambitionen att förstärka finansieringen av ”sådan forskning som främjar och utvecklar kunskapen om verkningarna av de fortlöpande förändringarna i samhället”. Med ett 50-årigt perspektiv går det att se att RJ har verkat såväl systemförstärkande som systemförnyande. Insatserna har resulterat i nytt vetande, nya vetenskapliga specialiteter, nya infrastrukturer och nya sätt att organisera forskningen och forskarutbildningen. De vetenskapliga resultaten har dessutom varit praktiskt nyttiga och använts i konkreta åtgärder med anledning av samhällsförändringarna.

De utmaningar som vår tids samhälle står inför ter sig ännu mer omfattande än 1960-talets. Flera är resultatet av mänskligt och samhällsligt agerande. Det är företeelser som just humaniora och samhällsvetenskap har särskilda förutsättningar att belysa, ja som humanister och samhällsvetare har identifierat just som utmaningar. Listan på sådana kan göras lång: social tillit och icke-korrupta institutioner, krig och hållbar fred, global migration, fattigdom, demografi, finansiella kriser, värderingsmönster och mekanismer som främjar eller försvårar en lösning av ekonomiska, demokratiska och miljömässiga problem samt människan själv som en lärande, tänkande och handlande aktör. Till detta ska läggas forskningens outhärliga bidrag till nya insikter om mänskligt tänkande och handlande genom tiderna, till omtolkningar av det förflutna och till genomlysningen av både förändringarna under vår egen tid och det beständiga. Slutligen bidrar humanister och samhällsvetare genom sin forskning och medverkan i samhällsdebatten dels till att en stor andel av samtliga studenter får en högklassig utbildning, dels till ett upplyst samtal, demokratisk dialog och ökad förståelse av de stora samtidsfrågorna.

Det kommande 50-årsjubileet ger tillfälle att redovisa en del av det som forskarna har kunnat åstadkomma med anslagen, men också möjligheter att fundera över vad som behöver göras framöver för att vidareutveckla och förnya vetenskapen. Jag ser det som nödvändigt att öka möjligheterna för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning att visa sin potential – och att utmana dem att göra detta – genom att bryta ny mark och även medverka i hittills oprövade vetenskapliga konstellationer.

Om RJ även i framtiden ska kunna göra vettiga insatser är vi beroende av fortsatt goda kontakter med människor i Sverige och över hela jorden som är redo att bistå med råd och dåd – och som har idéer som de skulle vilja ha finansierade. Jag tänker med tacksamhet på alla dessa synliga och osynliga välgörare! Grundbulten är och förblir dock RJ:s beredningsgrupper, finans-

kommitté och områdesgrupper samt kansliets medarbetare och styrelsen. Er alla tackar jag för ypperliga prestationer och ett givande samarbete under 2013!

Göran Blomqvist

Vd

Översikt över den forskningsstödjande verksamheten under 2013

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (RJ) stöder kvalificerad forskning genom att bevilja anslag till enskilda forskare eller forskargrupper. Enligt RJ:s stadgar 2 § andra stycket ska företräde ges åt ”forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt”. Detta innebär att RJ i första hand ger anslag åt forskning inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. Stiftelsen medverkar i gränsöverskridande forskningsprojekt i vilka forskare från olika discipliner, fakulteter, lärosäten eller länder samarbetar. Medicinsk forskning om åldrandets och barnårens sjukdomar stöds genom Erik Rönnbergs båda donationer, vilka RJ förvaltar. Med tanke på den nutida debattens ensidiga inriktning är det viktigt att hålla i minnet att också de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena och forskningsresultaten har strategisk betydelse. Däremot har forskare inom humaniora och samhällsvetenskap ofta större svårigheter än sina kolleger att formulera hur deras bidrag till samhället ser ut.

RJ arbetar med ett begränsat antal ordinarie stödformer, avpassade för såväl individuella forskare som för mindre och större grupper. Avsikten är att de beloppen RJ beviljar ska vara så stora att de attraherar de främsta forskarna och finansierar de bästa idéerna. Stiftelsen inriktar sig på hela forskningsprocessen genom att även bevilja stöd till tryckning, översättning och open access-publicering. Den handlingsfrihet som tillkommer stiftelsen utnyttjas till att arbeta probleminriktat och flexibelt. Tack vare åtgärder som är unika för RJ har kvaliteten och mångfalden i svensk forskning kunnat stärkas. Samarbete med andra finansiärer kring angelägen forskning kan dessutom ge bidragen från RJ stor hävstångseffekt.

I det följande ges i första hand en översikt över de nya forskningsstöd som har beviljats under 2013. Även pågående fleråriga aktiviteter redovisas. För ytterligare information, se RJ:s webbplats (www.rj.se).

Stödformer, arbetssätt och kvalitetsbedömning

Målsättningen för RJ:s insatser är att ge svensk forskning inom stiftelsens verksamhetsområde förutsättningar att nå en internationellt framträdande ställning. RJ arbetar därför efter två linjer: dels finansieras rent forskarinitierade projekt (den så kallade bottom-up-principen), dels görs riktade, tematiska utlysningar. Avsikten med de senare är utveckla svensk forskning inom humaniora och samhällsvetenskap och stärka dess internationella ställning. I den nu gällande stödordningen, som introducerades 2005, finansierar RJ forskning i form av program, projekt, infrastruktur för forskning samt forskningsinitiering. Anslag till program, projekt och infrastruktur för forskning

utlyses samordnat en gång per år. Anslag till forskningsinitiering, vanligtvis konferenser och vetenskapliga nätverk, kan sökas fortlöpande.

Beredningen av ansökningar till program, projekt och infrastruktur för forskning sker i två steg. Programansökningar bedöms i första omgången av en särskild panel med enbart utländska ledamöter. De utvalda ansökningarna granskas därpå av externa, internationella sakkunniga, varefter panelen genomför en så kallad hearing med de berörda forskargrupperna. Ansökningar om projekt och infrastruktur för forskning behandlas i den inledande omgången av en eller flera av RJ:s beredningsgrupper, som avgör vilka ansökningar som bör gå vidare. De kvarvarande sökandena inbjuds därefter att lämna in en längre, mer utvecklad ansökan, vilken sedan bedöms av minst två externa sakkunniga. Deras utlåtanden ingår i underlaget för beredningsgruppernas slutliga ställningstagande.

I beredningsgrupperna för projektansökningar ingår några av styrelsens ledamöter och suppleanter (forskare och riksdagsledamöter) samt ett antal såväl svenska som utländska forskare. Forskarna utses för fyra år. Grupperna förnyas successivt genom att hälften av ledamöterna byts ut vartannat år. Inför beslutet om infrastruktur för forskning genomförs, förutom utlåtanden av sakkunniga, även en hearing med de sökande.

Ansökningarna bedöms i förhållande till vetenskapliga kvalitetskriterier och internationella standarder. I alla sammanhang ges ansökningar med internationell anknytning särskild prioritet. I de fall ansökningarna aktualiserar forskningsetiska frågor, ska dessa prövas efter samma normer och på samma sätt som vid ansökan till Vetenskapsrådet (VR). Frågor om jäv hanteras i enlighet med riktlinjer som RJ:s styrelse har fastställt. Besluten om forskningsmedel fattas av RJ:s styrelse. RJ följer upp anslagen (se nedan s. 30) och utvärderar fortlöpande sina arbetsformer.

Alla beviljade projekt ska redovisas i enlighet med sina kontraktsvillkor, vilket normalt betyder att anslagsmottagare senast 15 månader efter projektens slut ska lämna in både vetenskaplig och ekonomisk slutredovisning.

Tabell 1 Beviljade forskningsmedel 2012 per donation (belopp tkr)

Jubileumsdonationen	141 755
Kulturvetenskapliga donationen	239 077
Erik Rönnerbergs donation för forskning om åldrande och åldersrelaterade sjukdomar	600
Erik Rönnerbergs donation för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren	200
Summa	381 632

Beviljade forskningsanslag

Som framgår av tabell 1 har RJ under det gångna året beviljat cirka 382 miljoner kronor i anslag till forskningsändamål. Anslagens fördelning på Jubileumsdonationen respektive Kulturvetenskapliga donationen framgår av ta-

bell 2 och 3. Alla nya anslag till projekt och program beviljas i form av engångsanslag. Produktionsstöd till böcker och översättningsbidrag kan beviljas för forskning som finansieras av RJ och bekostas inom de årliga budgetramarna. Med översättningsanslagen till RJ-forskare vill styrelsen förbättra den svenska forskningens möjligheter att delta i den internationella vetenskapliga diskussionen.

Tabell 2 Beviljade forskningsmedel 2013 ur Jubileumsdonationen (belopp tkr)

Projektanslag (ytterligare specifikation ges i tabellerna 5–6)	131 419
Samarbete med riksdagen	–
Nils-Eric Svenssons fond	400
Arvode till sakkunniga	767
Ersättning till adjungerade	3 265
Konferenser, information	3 467
Områdesgruppen Mål och resultat i offentlig verksamhet	1 510
Områdesgruppen Vardagslivets och kulturens medialisering	777
Områdesgruppen Teknik, institution, förändring	150
Summa	141 755

Tabell 3 Beviljade forskningsmedel 2013 ur Kulturvetenskapliga donationen (belopp tkr)

Infrastruktur för forskning (ytterligare specifikation ges i tabell 7)	31 324
Program (ytterligare specifikation ges i tabell 4)	104 900
Riktade insatser (ytterligare specifikation ges i tabell 8)	67 316
Forskningsinitiering	16 050
Internationellt samarbete	16 908
Övriga bidrag till forskning och kulturliv	2 270
Arvode till sakkunniga	309
Summa	239 077

Program

Program är RJ:s stödform för stora forskningsuppgifter som det krävs att en större forskargrupp ägnar upp till åtta år för att lösa. 2013 utlystes medel till program för nionde gången, och totalt har nu 22 forskargrupper beviljats programstöd. 2013 kom det in 23 ansökningar om programmedel, vilket är något mindre än det genomsnittliga antalet ansökningar. Beredningsgruppen beslutade att föra sex av dessa vidare till beredning i en andra omgång. Med ledning av utlåtandena från internationella experter och hearingar med forskargrupperna föreslog beredningsgruppen att RJ:s styrelse skulle bevilja följande tre program:

- professor Mats G. Hansson, 35,9 miljoner kronor till programmet *Den genetiska riskinformationens etik för individ och samhälle*, vid institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala universitet

- professor Staffan Lindberg, 37,6 miljoner kronor till programmet *Variationer på demokrati (V-Dem)*, vid statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet
- docent Anders Götherström, 31,4 miljoner kronor till programmet *Atlas över förhistoriska människors genom i Sverige*, vid arkeologiska forskningslaboratoriet, Stockholms universitet.

Viss oro har uttryckts för att program som stödform inte skulle passa humanistisk forskning. En genomgång av alla inskickade programansökningar visar dock en jämn fördelning mellan humanistiskt och samhällsvetenskapligt baserade ansökningar. Av totalt 209 inskickade ansökningar är 104 att betrakta som samhällsvetenskapliga och 96 som humanistiska medan 9 kan kategoriseras som både och. Av de totalt 22 beviljade programmen är 10 samhällsvetenskapligt orienterade och 12 humanistiskt.

En analys av könsfördelningen inom stödformen ger vid handen att av de sökande forskningsledarna är 30 procent kvinnor och 70 procent män. Bland de beviljade programmen är 22 procent av forskningsledarna kvinnor och 78 procent män. En övertikt av män således. Varje program har dock i genomsnitt 12 projektdeltagare som får del av anslagen; att enbart titta på forskningsledarna riskerar alltså att bli missvisande. Om man i stället tar med hela forskargruppen blir bilden annorlunda: 43 av samtliga projektdeltagare är kvinnor och 57 procent män. Detta följer i stort sett söktrycket inom stödformen (48 procent respektive 52 procent). Det sker med andra ord ingen avgörande snedvridning med avseende på kön i beredningsprocessen.

Tabell 4 Antalet programansökningar 2013 och beviljade ansökningar (belopp tkr) fördelade efter ämnesområde och kön på projektledarna

Ämne	Antal	Kvinnor	Män	Sökt belopp	Antal beviljade	Beviljat belopp
annan hälsovetenskap	1	1		18 989		
arkeologi	3	1	2	97 924	1	31 400
etik	1		1	30 853	1	35 900
filosofi	1		1	36 524		
företagsekonomi	1		1	30 609		
genusstudier	1	1		24 539		
historia	1		1	25 709		
kulturstudier	1		1	13 840		
medievetenskap	1		1	30 954		
nationalekonomi	2		2	56 850		
sociologi (exklusive socialt arbete, socialpsykologi och socialantropologi)	3	1	2	81 617		
statsvetenskap (exklusive studier av offentlig förvaltning och globaliseringsstudier)	2		2	66 755	1	37 600

Ämne	Antal	Kvinnor	Män	Sökt belopp	Antal beviljade	Beviljat belopp
tillämpad psykologi	1		1	40 219		
tvärvetenskapliga studier	4	2	2	117 120		
Summa	23	6	17	672 502	3	104 900

Projekt

Ett projekt avser en forskningsuppgift som vanligen utförs under högst tre år av en enskild forskare eller en mindre forskargrupp. De större projekten (2013: anslag över 3,5 miljoner) erhöll cirka 35 procent av anslagen. Projekten ger viktiga möjligheter för forskare i olika stadier av karriären att pröva nya idéer. Stödformen gynnar den fria grundforskningen, ger uppslag till nyinriktning av forskningen och möjlighet till nödvändigt risktagande. Med varje anslag följer dels ett bidrag till kostnader för open access-publicering, dels ett bidrag till internationalisering. Avsikten är att den som får ett RJ-anslag ska kunna koncentrera sig på sin forskning och slippa söka kompletterande finansiering. Söktrycket fortsätter att vara mycket högt. Till följd av att Vetenskapsrådet (VR) beviljar betydligt högre bidrag till så kallade indirekta kostnader (se s. 29) har några forskare avstått från RJ:s anslag. Nedanstående nya projekt har under 2013 fått finansiering av RJ.

Projektanslag år 2013 (belopp kr)

Projektledare	Projekttitel	Lärosäte	Beviljat belopp
Fil.dr Peter Andersson	Poser och hållning i vardagligt och rituellt kroppsspråk, ca 1870–1930	Historiska institutionen, Lunds universitet	2 136 000
Docent Karl Ask	Trovärdighet och känsla: Affektiva komponenter i bedömningar av lögn och sanning	Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet	2 444 000
Docent John Axelsson	Sömn och social interaktion: Effekterna av sömnbrist på kommunikation, samarbete och hjälpsamhet	Institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska Institutet	1 568 000
Docent Stina Bengtsson	Digital mediemoral	Institutionen för kultur och lärande, Södertörns högskola	3 359 000
Fil.dr Ewa Bergqvist	Effekter på krav på läsförmåga när matematikuppgifter över-sätts mellan olika språk	Institutionen för naturvetenskapernas och matematikens didaktik, Umeå universitet	3 489 000
Fil.dr Amelie Björck	Vara/djur: Relationer mellan människor och ”produktionsdjur” i kulturens gestaltningar	Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet	1 730 000

Projektledare	Projekttitel	Lärosäte	Beviljat belopp
PhD Konrad Burchardi	Incitament och effektivitetseffekter av arrendatorkontrakt inom jordbruket: Experimentella bevis	Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet	1 730 000
Ekon.dr Thomas Carrington	Revisionens roll i konstruktionen av redovisningsreliabilitet	Företagsekonomiska institutionen, Uppsala universitet	4 549 000
PhD Jessica Coria	Optimala styrmedelskombinationer för föroreningar vars miljöeffekter interagerar	Institutionen för nationalekonomi med statistik, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet	2 486 000
Fil.dr Sara Eldén	Omsorg om barn i de köpta barnpassningstjänsternas tidevarv: En studie av barnflickor, barn och föräldrar	Sociologiska institutionen, Lunds universitet	4 327 000
Universitetslektor Rikard Eriksson	Familjenätverkens betydelse på den svenska arbetsmarknaden	Institutionen för geografi och ekonomisk historia, Umeå universitet	3 889 000
Fil.dr Märith Frändén	Släktnamn i smältdegeln: Hur invandrade släktnamn integreras i det samtida svenska släktnamnsbeståndet	Hugo Valentincentrum, Uppsala universitet	2 254 000
Fil.dr Tomas Furmark	Det tysta fängelset: Nya möjligheter att förklara blyghet	Institutionen för psykologi, Uppsala universitet	4 129 000
Fil.dr Julia Habetzeder	Intertextualitet och romersk visuell kultur: Ett nytt angreppssätt för romersk idealskulptur	Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms universitet	1 861 000
Fil.dr Lars Hall	Hur skall vi tänka om vad vi tycker? En storskalig webbaserad undersökning av beslutsblindhet och åsiktsflexibilitet	Filosofiska institutionen, Lunds universitet	2 106 000
Professor Antoinette Hetzler	Hot och våld i skolan: Är lärare rättslösa?	Sociologiska institutionen, Lunds universitet	4 572 000
Ekon.dr Jens Josephson	Effekterna av kreditmarknads-konkurrens på företagens skuldsammansättning och risken för spridningseffekter	Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet	3 535 000
Professor Martin Karlsson	Utvärdering av för- och eftervård vid födslar: Kort- och långsiktiga effekter på hälsa och levnadsstandard	Fachgebiet Volkswirtschaftslehre, Universität Duisburg-Essen	2 543 000

Projektledare	Projekttitel	Lärosäte	Beviljat belopp
Professor Svenbjörn Kilander	Skogens entreprenörer: Industrialisering och modernisering i Norrlands inland 1850–1910	Avdelningen för humaniora, Mittuniversitetet Campus Härnösand	6 389 000
Professor Åsa Kroon Lundell	Post-televisionens praktiker: Att förnya tv och tidningar genom att använda webb-tv	Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap, Örebro universitet	3 820 000
Docent Nicole Kruspe	Perception över språk- och kulturgränser på Malackahalvön	Institutionen för lingvistik, Lunds universitet	2 173 000
Docent Nicolette Lakemond	Kunskapsintegration i öppen innovation	Institutionen för ekonomisk och industriell utveckling (IEI), Linköpings universitet	3 388 000
Professor Bengt Larsson	Förutsättningar och hinder för fackligt samarbete i Europa: En komparativ studie av länder och sektorer	Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, Göteborgs universitet	3 207 000
Docent Constanze Leineweber	Rättvisa på arbetet och hälsa: Effekten av organisationsförändringar och osäkerhet över tid	Stressforskningsinstitutet, Stockholms universitet	2 652 000
Professor Lena Lennerhed	Abort, politik och medicin i Sverige 1938–1965	Institutionen för historia och samtidsstudier, Södertörns högskola	1 705 000
Fil.dr Karin S. Lindelöf	Tjejlopp som kulturellt fenomen: Villkor för kvinnors motionsidrottande	Institutionen för kulturanthropologi och etnologi, Uppsala universitet	4 614 000
Professor Janken Myrdal	Tre illuminerade laghandskrifter: Tankevärldar under senmedeltid	Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet	955 000
Docent Jonas Olson	”En nyligen inledd kontrovers”: Rationalism och sentimentalism i 1700-talets metaetik	Filosofiska institutionen, Stockholms universitet	2 153 000
Professor Henrik Oscarsson	Partiuppsättningsmodeller för partival	Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet	3 729 000
Professor Abby Peterson	Festival och protest: En jämförande studie av Pride-parader i sex europeiska länder	Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, Göteborgs universitet	2 958 000

Projektledare	Projekttitel	Lärosäte	Beviljat belopp
Professor Krzysztof Podgorski	Effekter av multiskala makroekonomiska variabler på marknadsrisker	Statistiska institutionen, Lunds universitet	3 147 000
PhD Jonathan Polk	Fånga in eller tappa taget? Väljareffekter av europeiska partiers rörelse mot mitten	Centrum för Europaforskning (CERGU), Göteborgs universitet	2 050 000
Fil.dr Svante Prado	Vikter och valutor: Svenska produktivitetsnivåer i jordbruks-, industri- och tjänstenäring i relation till brittiska och amerikanska, 1850–2010	Ekonomisk-historiska institutionen, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet	3 149 000
Fil.dr Marcel Quarfood	Kants antinomier och oppositionskvadraten	Filosofiska institutionen, Stockholms universitet	1 366 000
Fil.dr Ludwig Qvarnström	Den judiske modernisten: Antisemitism, självidentifikation och den svenska modernismens historiografi	Institutionen för kulturvetenskaper, Lunds universitet	1 439 000
Docent Dan Rosengren	Ursprungsfolk och klimatförändring	School of Global Studies, Göteborgs universitet	5 456 000
Professor Kerstin Rydbeck	Läsarnas cirklar: En litteratur-sociologisk studie av socialt läsande och läsargemenskaper i dagens Sverige	Institutionen för ABM, Uppsala universitet	2 967 000
Fil.dr Johanna Schwarz	Leder sömnbrist till en ökad känslighet för stress?	Stressforskningsinstitutet, Stockholms universitet	5 057 000
Docent Asta Vonderau	Odlar data, formar molnet: Miljöeffekter och kulturell produktion av informationsteknologi	Socialantropologiska institutionen, Stockholms universitet	2 227 000
Docent Patrick Vonderau	Rörlig reklam och mediernas förändring	Institutionen för mediastudier (IMS), Stockholms universitet	5 077 000
Universitetslektor Maria Westvall	Musik, identitet och mångkultur: En studie om musikens funktioner i föreningar bildade på etnisk grund	Musikhögskolan, Örebro universitet	4 696 000
Professor Elisabeth Özdalga	Nationell identitet och medborgarskap i turkiska fredagspredikningar: Från tiden för ungturkarnas revolution 1908 till de pro-islamiska regeringarna under tidigt 2000-tal	Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul	2 388 000
			129 469 000

Fördelningen på olika ämnesområden för ansökningar respektive beviljade anslag visas i tabell 5. Av 925 ansökningar svarar männen för 53 procent och kvinnorna för 47 procent. Fördelningen mellan manliga och kvinnliga sökande har under senare år i stort sett varit likartad, och de beviljade anslagen motsvarar söktryckets könsmässiga fördelning (52 respektive 48 procent). Statistiken över samtliga projektdeltagare är inte lika positiv ur jämställdhetsperspektiv: där sjunker kvinnornas andel från ansökan till beviljade anslag (45 respektive 38 procent av samtliga projektdeltagare). Detta tyder på att både manliga och kvinnliga projektledare i större utsträckning har valt manliga medarbetare (55 respektive 62 procent av projektdeltagarna). Talen är dock små, och RJ följer utvecklingen.

Också karriäråldern för de forskare som fått sina ansökningar beviljade har granskats. Begreppet karriärålder anger antalet år som gått sedan doktorsexamen avlades. För kvinnor är den i genomsnitt 11,3 år, för män 10,7 år. Medianvärdet för sökande från båda könen är cirka åtta år, vilket innebär att yngre forskare hävdar sig väl i konkurrensen om de åtrådda anslagen. Den genomsnittliga storleken på de beviljade anslagen är även den i stort sett lika och cirka 100 000 kronor högre för kvinnor.

Som framgår av tabell 5 och 6 är de beviljade anslagens spridning på lärosäten (eller motsvarande) och på olika ämnen stor.

Tabell 5 Beviljade projektansökningar och det totala antalet ansökningar 2013 (belopp tkr) fördelade efter ämnesområde och kön

Ämne	Beviljade ansökningar			Totala antalet ansökningar			
	Antal	Kvinnor	Män	Belopp	Antal	Kvinnor	Män
annan hälsovetenskap					2	2	
annan samhällsbyggnadsteknik					1	1	
antikvetenskap	1	1		1 861	12	7	5
arbetslivsstudier	1	1		2 652	3	3	
arkeologi					18	6	12
arkitektur					3	2	1
bildkonst					1	1	
didaktik	1	1		3 489	11	4	7
ekonomisk geografi					7	2	5
ekonomisk historia	1		1	3 149	20	10	10
etik					8	3	5
etnologi	1	1		4 614	13	10	3
filmvetenskap	1		1	5 077	4	3	1
filosofi	2		2	3 519	29	7	22
folkhälsovetenskap, global hälsa, socialmedicin och epidemiologi					11	5	6
företagsekonomi	3	1	2	11 084	46	19	27
genusstudier					20	15	5

Ämne	Beviljade ansökningar			Totala antalet ansökningar			
	Antal	Kvinnor	Män	Belopp	Antal	Kvinnor	Män
globaliseringsstudier					11	3	8
historia	3		3	9 480	68	31	37
hälso- och sjukvårdsorganisation, hälsopolitik och hälsoekonomi					4		4
idé- och lärdomshistoria	1	1		1 705	22	9	13
idrottsvetenskap					1		1
internationell migration och etniska relationer (IMER)	1	1		4 696	11	4	7
juridik (exklusive juridik och samhälle)					6	3	3
juridik och samhälle					7	3	4
jämförande språkvetenskap och lingvistik	1	1		2 173	39	24	15
konstvetenskap	1		1	1 439	9	5	4
kulturgeografi	1		1	3 889	9	1	8
kulturstudier					17	12	5
litteraturstudier	1	1		1 730	15	12	3
litteraturvetenskap	1	1		2 967	47	27	20
lärande					5	4	1
medievetenskap	2	2		7 179	21	11	10
miljövetenskap					2		2
musik					3	2	1
musikvetenskap					5	1	4
mänsklig interaktion med IKT					4	2	2
nationalekonomi	4	1	3	10 294	44	5	39
pedagogik					19	7	12
pedagogiskt arbete					7	7	
produktionsteknik, arbetsvetenskap och ergonomi					2		2
psykologi (exklusive tillämpad psykologi)	5	1	4	15 304	27	7	20
religionshistoria					9	1	8
religionsvetenskap					19	6	13
sannolikhetsteori och statistik					5	4	1
socialantropologi	2	1	1	7 683	23	17	6
socialpsykologi					1		1
socialt arbete					17	9	8

Ämne	Beviljade ansökningar				Totala antalet ansökningar		
	Antal	Kvinnor	Män	Belopp	Antal	Kvinnor	Män
sociologi (exklusive socialt arbete, socialpsykologi och socialantropologi)	5	4	1	17 452	65	36	29
språkstudier	1	1		2 254	25	15	10
språkteknologi (språkvetenskaplig databehandling)					3	1	2
statsvetenskap (exklusive studier av offentlig förvaltning och globaliseringsstudier)	2		2	5 779	67	31	36
studier av offentlig förvaltning					10	7	3
systemvetenskap, informationssystem och informatik med samhällsvetenskaplig inriktning					6	3	3
teknikhistoria					6	2	4
tillförlitlighets- och kvalitetsteknik					1		1
tillämpad psykologi					18	6	12
transportteknik och logistik					1	1	
tvärvetenskapliga studier					22	12	10
övrig annan humaniora					5	3	2
övrig annan medicin och hälsovetenskap					1	1	
övrig annan samhällsvetenskap					7	3	4
Summa	42	20	22	129 469	925	438	487

Tabell 6 Beviljade projektansökningar fördelade efter anslagsförvaltare 2013 (belopp tkr)

Anslagsförvaltare	Beviljat belopp	Antal
Göteborgs universitet	25 479	8
Karolinska institutet	1 568	1
Linköpings universitet	3 388	1
Lunds universitet	21 630	8
Mittuniversitetet	6 389	1
Stockholms universitet	26 613	10
Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul	2 388	1
Södertörns högskola	5 064	2
Umeå universitet	7 378	2

Anslagsförvaltare	Beviljat belopp	Antal
Universität Duisburg-Essen	2 543	1
Uppsala universitet	18 513	5
Örebro universitet	8 516	2
Summa	129 469	42
Reseanslag	30	1
Produktionsstöd	810	6
Översättning	161	1
Övrigt	949	3
Summa	1 950	11
Summa total	131 419	53

Infrastruktur för forskning

Med infrastruktur för forskning avses sådana insatser som syftar till att möjliggöra och främja framtida forskning. Anslag beviljas för forskningsförberedande åtgärder som exempelvis etablering av nya forskningsmiljöer eller skapande av plattformar där samarbete mellan forskarsamhället och andra institutioner utvecklas. Stöd ges också för att tillgängliggöra betydelsefulla samlingar vid arkiv och bibliotek samt för att upprätta databaser.

RJ beviljade 2013 elva ansökningar om infrastrukturellt stöd. Det största anslaget gick till Skissernas museum i Lund för tillgängliggörande av deras unika samling av skisser till offentlig konst från hela världen. Henri Matisse, Sonia Delaunay, Isaac Grünewald och Diego Rivera är några av de tusentals konstnärer som finns representerade i samlingen, som omfattar drygt 26 000 objekt. Genom digitalisering kommer samlingen att bli tillgänglig och synliggjord i ett internationellt forskningssammanhang.

Under året har RJ dessutom omarbetat instruktionerna till infrastruktur för forskning, i syfte att öka stödformens inverkan på forskningen.

Anslag till infrastruktur för forskning 2013 (belopp kr)

Projektledare	Projekttitel	Lärosäte	Beviljat belopp
Fil.dr Yvonne Adesam	Koala: Korps lingvistiska annotationer, att utveckla en infrastruktur för textbaserad forskning med högkvalitativa annotationer	Göteborgs universitet	5 605 000
Museichef Patrick Amsellem	Skissernas museum: Digitalisering och tillgängliggörande av museets samlingar	Lunds universitet	7 464 000
Professor Lennart Andersson Palm	En skördeindikator före den agrara revolutionen: Rörligt tionde 1665–1800	Göteborgs universitet	2 330 000

Projektledare	Projekttitel	Lärosäte	Beviljat belopp
Fil.dr Björn Badersten	Digitalisering av Herbert Tingstens vetenskapliga skrifter och politiska publicistik	Lunds universitet	929 000
Docent Lars Berglund	Kungliga svenska hovets samling av fransk musik från 1690–1726: Ett katalogiserings- och digitaliseringsprojekt	Uppsala universitet	1 674 000
Professor Martin Dribe	Skånes ekonomisk-demografiska databas 1650–2010	Lunds universitet	3 597 000
Arkivchef Eric De Groat	Digitaliseringen av arkitekten Erik Gunnar Asplunds samling på Arkitekturmuseet	Arkitekturmuseet	1 000 000
Fil.dr Ragnar Hedlund	Digitalisering av antika mynt vid Uppsala universitet	Uppsala universitet	1 257 000
Fil.dr Karin Kulneff-Eriksson	Katalog över ostrakonsamlingen vid Universitetsbiblioteket i Lund	Lunds universitet	243 000
Docent Elisabeth Löfstrand	Digital katalog över Smolenskarkivet i Stockholm	Stockholms universitet	1 583 000
Fil.mag. Miriam Nauri	Svenska 1900-talstidskrifter: Slutförande av bibliografin Nya Lundstedt – tidskrifter	Kungliga biblioteket	4 392 000
			30 074 000

Tabell 7 Beviljade ansökningar inom infrastruktur för forskning fördelade efter anslagsförvaltare 2013 (belopp tkr)

Anslagsförvaltare	Beviljat belopp	Antal
Arkitekturmuseet	1 000	1
Göteborgs universitet	7 935	2
Kungliga biblioteket	4 392	1
Lunds universitet	12 233	4
Stockholms universitet	1 583	1
Uppsala universitet	2 931	2
Summa	30 074	11
Övrigt	1 250	2
Summa	1 250	2
Summa total	31 324	13

Forskningsinitiering

För att kunna möta efterfrågan från forskarsamhället om anslag till större och mindre vetenskapliga möten samt till uppbyggnad av vetenskapliga nätverk beviljar RJ anslag till forskningsinitiering. Ansökningarna spänner över ett stort fält: bidrag till internationella konferenser förlagda både i Sverige och utomlands, arbetskonferenser om nya forskningsområden, seminarieverksamhet, nätverksstöd och förberedelser av nya forskningsprogram.

Under året behandlades 144 ansökningar. Av dessa kunde ett rekordstort antal (101 ansökningar) beviljas. Att bidra till att så många vetenskapliga möten och nätverk kan komma till stånd är mycket positivt. Särskilt glädjande är det att det internationella utbytet växer.

Som en del av dessa initierande insatser anordnar RJ dessutom regelmässigt egna symposier och seminarier, ibland tillsammans med andra forskningsstödande organ inom eller utom landet. RJ medverkar även i olika forskningsinformativa aktiviteter. Dit hör exempelvis RJ:s stöd till utgivningen av tidskriften *Forskning & Framsteg* och till föreningen Vetenskap & Allmänhet. Sedan 1966 har RJ också deltagit i finansieringen av Nobelstiftelsens symposier. De sammanlagt 155 Nobelsymposier som genomförts har ägnats åt vetenskapliga genombrottsområden av central kulturell eller samhällelig betydelse. Symposierna har en mycket stark internationell ställning.

Områdesgrupper

RJ inrättar så kallade områdesgrupper i syfte att kartlägga forskningsbehov och stimulera till vetenskaplig forskning. De består av forskare från discipliner av betydelse för området samt företrädare för i sammanhanget viktiga samhällsintressen. Områdesgrupperna, som är unika för RJ, har genom åren gjort betydelsefulla insatser för forskningen och dess förnyelse. Under 2013 har RJ uppdragit åt en grupp externa utvärderare att granska detta arbetssätt. Rapporten kommer att behandlas av RJ:s styrelse i februari 2014.

Under 2013 har tre områdesgrupper varit verksamma (uppgifter om gruppernas sammansättning finns dels på RJ:s webbplats, dels i slutet av Årsberättelsen).

Områdesgruppen för mål och resultat i offentlig verksamhet (MoR)

Områdesgruppen, som startade sin verksamhet 2011, har under året haft tre sammanträden. I samverkan med sex riksdagsutskott ägde ett seminarium rum den 24 januari på temat Riksdagens mål- och resultatstyrning: vilka mål, vilka resultat?

Områdesgruppen har vidare arrangerat ett tvådagarsinternat den 30/9–1/10 under rubriken På spaning efter mätbarheter: En RJ-konferens om resultat-samhället.

Under 2012 utlyste RJ på initiativ av gruppen en uppsatstävling för studenter på avancerad nivå med temat Hur styr regeringen offentlig förvaltning? 14 uppsatser har kommit in. Besked om vinnare kommer under 2014.

Gruppen har också tagit initiativ till två nya utlysningar under 2014. Den ena fokuserar på samhällets långsiktiga kunskapsförsörjning och kommer att genomföras i samverkan med statliga forskningsfinansiärer (se mer s. 22). Den andra utlysningen avser att stärka forskningen om styrning och granskning av det offentliga.

Ytterligare en aktivitet som är beslutad är ett seminarium med titeln Professioner i förändring – styrning, kontroll och autonomi, som kommer att genomföras den 28 mars 2014.

Områdesgruppen för teknik, institution, förändring (OTIF)

Områdesgruppen inledde sin verksamhet 2011, och har under året sammanträtt fyra gånger. Thomas Kaiserfeld har fått i uppdrag att arbeta med en text i syfte att klargöra och avgränsa områdesgruppens ansvarsområde.

Ett av områdesgruppens möten ägde rum i Vadstena i samband med konferensen Imagined Technologies, Expected Progressions. An Interdisciplinary Conference on Technology's Stories, Hopes, and (Broken) Promises, som Ericka Johnsson och Urban Strandberg arrangerade 6–8 maj. Konferensen fokuserade på de narrativa aspekterna av ny teknologi och de föreställningar som kopplas till olika teknikområden.

Långt framskridna planer finns också på att titta närmare på den vetenskapliga utveckling som går under benämningen Big Data. På vilka sätt förändras vetenskapens förutsättningar med de nya möjligheterna att samla enorma datamängder? Hur påverkar detta i sin tur vår syn på människan? Det är frågor som kommer att studeras närmare.

RJ har också beslutat att finansiera en sommarskola för doktorander från hela Europa med start 2014 inom området Science Technology Studies (STS). Linköpings universitet kommer inledningsvis att vara värd.

Områdesgruppen för vardagslivets och kulturens medialisering

Områdesgruppen inledde sin verksamhet 2012 och har under året sammanträtt tre gånger. Vid gruppens två vårmöten bjöds ett antal talare in till rundabordsamtal. Till det första mötet bjöds Orvar Löfgren, Martin Berg, Otto Sjöberg och Malin Sveningsson in, till det andra Jan Scherman, Cristine Sarrimo och Alf Björnberg.

I augusti ordnade gruppen en större workshop, och ett första utkast av gruppens andra kunskapsöversikt presenterades av författarna Anne Kaun och Karin Fast. Under hösten har sedan kunskapsöversikten omarbetats. Under höstmötet fastslogs en lista över konkreta mål för verksamheten. Bland annat planeras studiebesök vid framstående forskningsmiljöer under våren 2014 och en större konferens under 2015.

Riktade satsningar

För att utveckla och förstärka svensk forskning använder RJ sig också av särskilt riktade insatser. De har varierande karaktär, från karriäransättningar för yngre forskare till utlysningar inom angelägna forskningsområden.

Tabell 8 Riktade insatser 2013 ur Kulturvetenskapliga donationen (belopp tkr)

RJ-sabbatical, forskningstid 1–4 terminer för lektorer och professorer	25 000
Tidskriften <i>Respons</i> för drift och utveckling under tre år, 2014–2016	1 800
Anslag till forskning om ”Styrning och granskning av det offentliga”	40 000
Finansiering av bok i anslutning till skatteforskning	516
Summa	67 316

Pro Futura

För nionde gången har RJ tillsammans med SCAS (Swedish Collegium for Advanced Study) inbjudit till nomineringar av lovande forskare till detta särskilda spetsforskningsprogram inom humaniora och samhällsvetenskap. Hittills har 32 forskare antagits, nu senast lingvisten Elizabeth Coppock nominerad av Göteborgs universitet, litteraturvetaren Virginia Langum nominerad av Umeå universitet, ekonomhistorikern Rodney Edvinsson, nominerad av Stockholms universitet samt utvecklingspsykologen Maarten van Zalk, nominerad av Örebro universitet. I år nominerades 22 forskare, 10 av dessa gick vidare till intervju och 4 antogs. Programmet ger forskarna möjlighet att under 5–7 år forska under mycket goda villkor. De vistas ett år på SCAS och är under minst ett år utomlands vid något av de internationellt ledande instituten för avancerade studier eller motsvarande. Programmet avslutas med en tillsvidareanställning vid det nominerande universitetet.

Ett av syftena med programmet är att bidra till forskarrörlighet och internationella samarbeten. Därför inbjuds numera, förutom svenska universitet, även utländska universitet att nominera forskare till programmet. Ett lärosäte får nominera högst fyra personer. Om lärosätet väljer att nominera tre personer, ska minst en av dessa ha doktorsexamen från och vara verksam vid ett annat lärosäte eller forskningsinstitut än det förslagsställande. Om man väljer att nominera fyra personer, ska minst en ha doktorsexamen från och vara verksam vid ett universitet eller institut utanför Sverige.

Europe and Global Challenges

Sedan ett antal år har RJ haft nära samarbete med tyska Volkswagenstiftung och italienska Compagnia di San Paolo, bland annat kring ett forskningsprogram inom europeisk utrikes- och säkerhetspolitik. Tillsammans har de tre forskningsfinansiärerna åstadkommit en insats som de var för sig inte varit mäktiga. Därför har samma stiftelser beslutat att vidareutveckla forsknings-samarbetet.

Den övergripande tanken med forskningsprogrammet Europe and Global Challenges har varit att stimulera europeiska forskare att samarbeta med kolleger i andra delar av världen kring vår tids stora utmaningar. Förhoppningen är att detta ska få betydelse för internationaliseringen av svensk och europeisk samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning.

Programmet utlystes första gången 2010 och eftersom gensvaret i forskarsamhället var mycket stort utlyste de tre stiftelserna programmet en andra gång under 2012. Totalt har tio olika forskargrupper finansierats inom programmet. Under året samlades samtliga grupper till en två dagar lång workshop i Hannover, då varje projekt presenterade sina forskningsresultat och fick möjlighet att knyta kontakter med andra forskargrupper.

RJ och Volkswagenstiftung för nu diskussioner om att utlysa programmet en tredje omgång, någon gång under 2014.

Skatteforskning

RJ har beslutat att under april 2014 genomföra en avslutande skattekonferens i riksdagen där de kvarvarande och pågående projekten i tidigare skatteforskningsutlysning presenterar sina resultat. En utvärdering av satsningen kommer också att gå av stapeln 2014.

ABM

RJ har tidigare tillsammans med Vitterhetsakademien genomfört en satsning för att öka antalet disputerade forskare vid arkiv, bibliotek och museer (ABM). Samarbetet fortsätter genom en planerad workshop på temat att tillgängliggöra samlingar för forskning, vilken kommer att genomföras våren 2014.

RJ-sabbatical

För att bidra till ett flexibelt system för forskningsfinansiering har RJ beslutat att på prov under tre år ge bidrag till forskare – lektorer och professorer – för att slutföra arbeten och att skriva större verk och synteser. Omfattningen i tid för medlen kan vara allt från sex månader till två år. RJ finansierar lön men också medel för vistelse i forskningsmiljö utanför Sverige. Det senare ska vara ett prioriterat kriterium. Satsningen kallas RJ-sabbatical och kommer att utlysas under 2014.

Forskning om högre utbildning och forskning

RJ:s styrelse fattade 2012 beslut om att satsa medel på ett större forskningsprogram kring forskning om högre utbildning och forskning. Under året har detta i diskussioner med fem andra finansiärer utvecklats till ett samarbete kring en satsning kallad ”Samhällets långsiktiga kunskapsförsörjning –

Svensk forskning och högre utbildning i ett internationellt sammanhang”, som kommer att utlysas under 2014.

Riksdagsforskning

Under 2013 fortsatte den seminarier serie som i samarbete med riksdagen inleddes 2012. Två av de fyra projekt som beviljades medel 2011 presenterade sin forskning: i maj docent Hanna Bäck (Lunds universitet) och i november fil.dr Elin Naurin (Göteborgs universitet).

Flexit

Henrietta Huzell, universitetslektor i arbetsvetenskap vid Centrum för tjänsteforskning i Karlstad, fick våren 2013 i uppdrag att följa upp RJ:s satsning Flexit. Inga anställningar tillsattes under utlysningen 2012 och RJ bedömde därför att det var lämpligt att se över programmets utformning. Huzell hade mycket gott att säga om erfarenheterna av Flexit, men kom också med konstruktiva förslag på förbättringar. 2014 års utlysning av Flexit kan således sökas av både juniora och seniora forskare. De första två åren ska i den nya utlysningen förläggas vid ett företag eller en organisation, och det tredje vid ett lärosäte. Slutligen har stödet till de medverkande ökat genom introduktionskurser och liknande. I den nya utlysningen medverkar både Indevelop, Röda Korset, VTI och Volante.

Övriga bidrag till forskning och kulturliv

Erfarenhetsmässigt har det varit svårt att på ett naturligt sätt inrymma vissa angelägna ändamål under övriga budgetposter. Bidrag har således betalats ut bland annat till bokverket *Sveriges kyrkor* och till utgivningen av en kommenterad utgåva av Bengt Bergius *Tal om läckerheter*. Dessutom har ett antal seminarier finansierats, varav ett par med kopplingar till RJ:s stöd åt forskning om förmoderitet. Likaså har insatser som uppmärksammar datalagring och digitaliseringens påverkan på forskningen stötts. Flertalet förfrågningar om finansiering måste dock avböjas eftersom ändamålet faller utanför RJ:s stadgar.

RJ har tillsammans med Vetenskapsrådet och Vitterhetsakademien förberett ett rundabordssamtal våren 2014 dels kring betydelsen av humaniora och samhällsvetenskap, dels kring ett utvecklat samarbete om konkret forskning och forskningsstöd. Bakgrunden är bland annat diskussionerna vid den konferens som i september hölls i Vilnius på temat Horizons for Social Sciences and Humanities där man betonade betydelsen av humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning för Europa och för att hantera samhällets utmaningar.

Nordiskt forskningsamarbete

Den tekniska utvecklingen av den bilaterala webbportalen Addeto – Kunskap och forskning om Sverige och Finland avslutades under 2013. Ett arbete som syftar till att öka antalet besökare till webbplatsen har dock påbörjats. Dessa fortsatta kostnader för utvecklingsarbete täcks huvudsakligen med stöd från Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse.

Utbytet mellan RJ och Svenska litteratursällskapet (SLS) i Finland fortsatte under 2013. I oktober besökte RJ sällskapet i deras nya och ändamålsenliga lokaler i centrala Helsingfors. Under sammankomsten fortsatte diskussionerna kring gemensamma spörsmål som forskningsfinansiering, forskningskommunikation och finansförvaltning. Det av SLS och RJ finansierade projektet Svenskan i Finland idag och igår avrapporterades och därtill förevisades ett antal förnämliga finländska litteraturskatter ur SLS samlingar.

Forskningsprogrammet Nordiska rum, som avslutades 2012, blev under året föremål för en utvärdering. Utvärderingsrapporten levererades i december 2013. Bokserien *The Nordic Experience* (Ashgate Publishing) tre första delar av totalt fem gavs planenligt ut under året. De två återstående delarna förväntas utkomma under 2014.

Internationellt samarbete

RJ:s möjligheter att snabbt och kraftfullt stödja internationellt samarbete inom forskning och högre utbildning har stor betydelse för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. RJ gjorde betydande insatser vid tillkomsten av Europeiska forskningsrådet (EFR; engelsk förkortning är ERC). Ansträngningarna för att stärka EFR:s positioner har fortsatt under 2013, till exempel i anslutning till debatterna om Horisont 2020 och EU:s budget. Ett bidrag har beviljats till ett vetenskapligt studium av de arbetsformer som det europeiska forskningsrådet har utvecklat under sina inledande verksamhetsår.

Sedan starten 2004 har RJ har medverkat i Euroscience Open Forum (ESOF). RJ:s årliga bidrag till ESOF upphör dock under 2013. En eventuell fortsättning bör vara inriktad på att ge punkt- och programstöd som gäller humaniora och samhällsvetenskap. Nästa ESOF genomförs i Köpenhamn 2014. RJ bevakar särskilt att humaniora och samhällsvetenskap ges utrymme i programmet, och finansierar vid behov forskarnas medverkan.

RJ deltar också aktivt i European Foundation Centres (EFC) *Forum for Philanthropy and Research Funding*. Forumet fungerar som en plattform för erfarenhetsutbyte mellan forskningsfinansiärer och forskningsutförare. I gruppen ingår även representanter för EU-kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation och European University Association (EUA). Forumet arrangerar nästa större konferens hösten 2014 i Warszawa. Den övergripande ambitionen med EFC:s forskningsforum är att skapa möjligheter för kunskapsöverföring mellan stiftelseanställda och forskningsinstitutioner. Stiftelsernas betydelse som forskningsfinansiärer växer i Europa i takt med att

behoven ökar och staternas anslag inte förväntas kunna växa i samma utsträckning som hittills.

Behovet av ett vidgat perspektiv på vad humanistiska kunskaper är i ett större samhällssammanhang har även under 2013 belysts i samband med debatten kring Horisont 2020. Arbetet med *World Humanities Report*, ska belysa aktuella trender inom humaniora och globala utmaningar för forskningen, och beräknas kunna avslutas under våren 2014. RJ är tillsammans med Vetenskapsrådet en av finansörerna, och har introducerat initiativtagarna för andra internationellt verksamma stiftelser.

Svenska Eustory, grundat av Historielärarnas förening och under sex år finansierat av RJ, är en del av ett internationellt nätverk bestående av icke-statliga organisationer som genomför historietävlingar för ungdomar i Europa. Temat 2013 var migration i ett lokalhistoriskt perspektiv. Verksamheten upphör vid utgången av 2013 eftersom fortsatt finansiering inte har kunnat ordnas.

RJ:s internationella insatser kan i övrigt samlas under nedanstående fyra rubriker.

Samarbetsorganisationer och nätverk för stiftelser

Vid EFC:s 24:e Annual General Assembly (AGA) and Conference var temat Sustainable cities: Foundations and our urban future. Under Autumn Assembly, som ägde rum i Bryssel den 13–14 november, kretsade arbetet kring *Euro Philantopics: A conversation between policy makers and philanthropists*, varvid bland annat så kallade *social investments* och *social innovation* behandlades. Samtidigt invigdes den alldeles nya Foundation House. EFC svarar för stiftelsesektorns kompetensutveckling genom utbildningsprogrammet European Learning Lab som ger professionell utveckling för och stärkta kontakter mellan stiftelsernas handläggare. EFC har också som ett led i stiftelsernas interna utveckling sedan 2010 ordnat utbytesmöjligheter för de stiftelseanställda genom programmet Tiepolo. En forskningssekreterare vid RJ medverkade vid en uppsamlingskonferens (Knowledge sharing meeting) inom programmet, som ordnades den 20 juni 2013 i Barcelona av stiftelsen Obra Social "la Caixa".

Under 2013 har RJ och föreningen Stiftelser i samverkan (SiS) engagerat sig i den svenska diskussionen om förslaget till europeisk stiftelsestadga, bland annat genom upprepade kontakter med Justitiedepartementet. Förhoppningen är att stadgan ska kunna främja transnationellt stiftelsearbete.

Medlemskapet i Europeiska vetenskapsstiftelsen (ESF) präglas av att organisationen planeras vara avvecklad 2015. ESF har spelat en viktig roll för utvecklingsarbetet inom forskningspolitik och policy. Organisationen kommer att ersättas av Science Europe där enbart statliga forskningsråd kan vara medlemmar.

RJ bidrar också till European Cultural Foundations (ECF) arbete och fortsätter att stödja Academia Europaea (AE) utåtriktade informationsverksamhet med ett årligt bidrag, vilket bland annat resulterat i utbyggnad av webbplatsen och ett nyhetsblad som håller hög kvalitet. Under året har RJ även finansierat första delen av ett treårigt symposieprogram för yngre forskare inom humaniora i AE:s regi.

Stöd till forskningsinstitut i utlandet

RJ har ett långvarigt och väl utvecklat samarbete med Wissenschaftskolleg zu Berlin. Finansieringen av Indian-European Advanced Research Network (IEARN) har överförts därifrån till Institut d'Études Avancées i Nantes. Under året avvecklades de kvarvarande åtagandena kring Collegium Budapest, som 2011 överfördes till Central European University. New Europe College i Bukarest har finansiering under tre år för forskningstemat Europe next to Europe.

Vid Stellenbosch Institute for Advanced Study (STIAS) har arbetet inlett med att utveckla institutet till ett panafrikanskt institut för avancerade studier; finansieringen varar i fem år. RJ:s insatser samordnas med Wallenbergstiftelserna, vilka i mars 2013 beviljade medel till långsiktiga forskningsprogram, fokuserade på afrikanska frågeställningar där också svenska forskare kommer att medverka. RJ har därutöver vid STIAS bland annat finansierat nätverk av forskare från Sverige och andra länder verksamma inom det globalhistoriska forskningsfältet.

Diskussionen om hur samarbetet mellan kinesiska och svenska forskare inom humaniora och samhällsvetenskap skulle kunna förstärkas, fördjupades i samband med ett besök på Chinese Academy for Social Sciences (CASS) och Tsinghua universitetet och dess institut för avancerade studier. RJ finansierar även Karlgrenprogrammet vid SCAS, vilket syftar till att möjliggöra grundforskning och forskningssamarbeten om Kina, kinesiskt språk och kinesisk historia.

Finansieringen av tidsbegränsade forskarbefattningar vid de svenska Medelhavsinstitutet, två i Istanbul och en i Aten, upphörde under året.

Projekt inom säkerhet, utveckling, kultur och värderingar

RJ medverkar sedan mer än ett decennium i finansieringen av den svenska delen av World Value Survey (WVS), som numera har sin vetenskapliga förankring vid statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet. RJ har även medverkat till att ordna finansieringen för vissa regionala studier.

Centrum för Europaforskning vid Göteborgs universitet (CERGU) erhöll under 2012 anslag i fem år som delfinansiering av sitt internationella postdokprogram. Under 2013 har centret anhållit om att få status som excellensmiljö.

Hertie School of Governance i Berlin arrangerade i juni tillsammans med företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet och RJ ett semi-

narium med anledning av *Governance Report 2013*, som var den första i sitt slag, och där RJ var en av finansiärerna.

Se även redogörelsen för Europe and Global Challenges (s. 21).

Gästprofessorer, postdoktjänster och andra liknande anställningar

RJ har beslutat förlänga finansieringen av gästprofessuren i Dag Hammarskjölds namn vid Nordeuropa-Institut, Humboldt-Universität zu Berlin med ytterligare tre år. Den nuvarande innehavaren är Aris Fioretos. Forskningsmiljön förefaller att fungera bra och professuren kopplar samman de omfattande forskningsmiljöerna för humaniora och samhällsvetenskap i Berlin.

Sedan 1989 har RJ ett avtal med Alexander von Humboldt-Stiftung i Bonn om gästforskarutbyte. RJ finansierar tyska gästforskare i Sverige och Alexander von Humboldt-Stiftung svenska forskare i Tyskland. För 2013 utsågs två stipendiater: professor Benjamin Schnieder (Göteborgs universitet) och professor Hans-Georg Ziebertz (Uppsala universitet).

RJ bekostar också gästforskarutbytet mellan SCAS och utländska institut för avancerade studier, däribland Helsinki Collegium for Advanced Studies och Max-Weber-Kolleg i Erfurt. Det finska intresset för forskningsvistelserna vid SCAS ökar och det så kallade Erik Allardt-programmet får många högt kvalificerade sökande.

Samarbetet med Fondation Maison des sciences de l'homme (FMSH) i Paris bedrivs inom ramen för ett fyraårigt avtal från 2011. Under våren 2013 följdes programmet upp med positivt resultat. I maj ordnades ett internationellt seminarium i Paris, Thinking Globally, där RJ medverkade i en paneldiskussion om forskningsfinansiering och vetenskaplig karriär. Det vetenskapliga programmet *Philosophy and Economics* har utvecklats väl och har inom EFR bedömts vara förebildligt vad gäller samarbetet mellan forskare från olika länder och discipliner. SCAS svarar för den svenska vetenskapliga medverkan. Syftet med samarbetet är att låta analyser som utgår från moralfilosofi, politisk filosofi och ekonomisk teori belysa frågor om politisk och ekonomisk rättvisa. Under året har man inom programmet ordnat sex workshops och konferenser i Paris samt nio seminarier och sju längre gästforskarbesök på SCAS i Uppsala.

Under 2012 och 2013 har SCAS och RJ enats om ökat samarbete med framstående internationella inrättningar, till exempel National Humanities Center i Raleigh, North Carolina, Radcliffe Institute vid Harvard, Centre for Research in the Arts, Social Sciences and Humanities (CRASSH) i Cambridge, Center for Advanced Study in the Behavioral Sciences (CASBS) i Stanford och Institute for Advanced Study (IAS) i Princeton. Därmed finns avtal med instituten för avancerade studier vid tre universitet som brukar rankas bland de fyra främsta i världen. Den omedelbara avsikten är att underlätta för Pro Futura-forskare att bli antagna som fellows utan att först genomgå den formella ansökningsprocessen. Det ter sig naturligt att RJ bidrar

till individernas kostnader för forskningsvistelserna. Under 2013–2014 medverkar en svensk humanist i IAS Princetons utveckling av forskningstemat *Environmental Turn and the Human Sciences*. IAS bjöd i slutet av 2013 in SCAS och RJ till en diskussion som syftade till att förnya arbetsformerna inom instituten för avancerade studier och att bredda deras geografiska rekrytering av forskare.

Diskussioner pågår också för att utröna möjligheterna att bevilja medel för att bjuda in gästforskare från forna östblocket till framstående svenska forskningsmiljöer. Ett ökat forskarutbyte förväntas gynna såväl forskarnas hemmiljöer som svensk forskning.

RJ:s internationella engagemang prövas fortlöpande, och alla insatser eller avtal är tidsbegränsade.

Samarbete med riksdagen

Den 29 maj arrangerade riksdagen ett seminarium med anledning av Riksrevisionens 10-årsjubileum. Den RJ-finansierade skrift som ska skildra Riksrevisionens verksamhet beräknas utkomma i början av 2014. Förberedelser för att uppmärksamma tryckfrihetsförordningen och offentlighetsprincipen som fyller 250 år 2016 har också påbörjats. Dessutom har den seminarieserie, där forskare presenterat sin forskning om riksdagen och dess verksamhet, fortsatt planenligt (se s. 23).

Rönnergiska donationerna

De båda donationer som RJ under 1990-talet fick från hemmansägaren Erik Rönnerberg, Fagerdal, Hammerdal, ingår nu i RJ:s förmögenhetsmassa och förvaltas tillsammans med övriga tillgångar. RJ utdelar avkastningen vart tredje år i form av treåriga forskarstipendier till yngre forskare vid Karolinska institutet (KI) i Stockholm. Under perioden 2012–2014 får fil.dr Anna Sandebring och fil.dr Lena Rosenberg stipendier för forskning om åldersrelaterade sjukdomar samt med.dr Gunnar Bergman för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren.

Nils-Eric Svenssons fond

Nils-Eric Svenssons fond instiftades 1993 och upphör vid utgången av 2015. Ändamålet är att genom resestipendier främja forskarutbyten inom Europa. Under 2013 utsågs följande mottagare av stipendiet (mottagande lärosäte inom parentes): fil.dr Linn Axelsson (The Open University, Milton Keynes); fil.dr Per Becker (University of Oxford); fil.dr Anders Olof Larsson (Universiteit Gent) samt fil.dr Johanna Ringarp (Universität Münster).

Bidrag till lokalkostnader och indirekta kostnader

Frågan om indirekta kostnader och lokalkostnader har behandlats ingående i tidigare årgångar av RJ:s årsberättelser. RJ införde 2009 en ny hantering som innebar att lärosätena erhöll ett bidrag i form av ett krontalstillägg i stället för tidigare procentpåslag på lönekostnaderna. RJ:s erfarenheter och resultaten av de studier som RJ och ett antal andra stiftelser lät göra under 2010–2011 redovisas i rapporten *Samordning av forskningsstiftelsers agerande vad gäller indirekta kostnader vid externfinansierade forskningsbidrag till svenska universitet och högskolor*. Grundprinciperna i den nya modellen är att frånga procentuella schabloniseringar av de så kallade indirekta kostnaderna. Bidragen till indirekta kostnader bör i stället baseras på faktiska kostnader och beräknas i kronor och ören. Bidragmottagarna och statsmakterna måste göra skillnad på vilken typ av finansiär som ger ett bidrag. Är finansiären en del av det statliga systemet eller är det en enskild eller privat stiftelse? Vidare måste skillnad göras mellan vilken typ av stödform som den externa finansiären beviljar vad det gäller vilka kostnader som man kräver ersättning för, det är orimligt att behandla alla externa bidrag på samma sätt. RJ tillämpar nu denna modell fullt ut, vilket betyder att anslagsförvaltaren ersätts med ett bidrag till lokaler och administrativa kostnader. För projekt och program beviljade under 2013 har det inneburit ett maximalt bidrag till indirekta kostnader och lokaler på 145 000 kronor per forskande heltidsekvivalent och år.

Forskningskommunikation: webbplats, årsbok med mera

Att sprida resultaten av den forskning som RJ stöder är viktigt. På lång sikt för att öka värderingen av humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning, på kort sikt för att återrapportera. RJ har under 2013 på en rad olika sätt fortsatt att verka för en stärkt forskningskommunikation. Webbplatsen har uppdaterats till en ny teknisk plattform med stabil prestanda, vilket är bra när uppdateringarna av webbplatsen ökat så dramatiskt. På webbplatsen presenteras inte bara ingångar till alla utlysningar och de projekt som fått medel, utan också pågående forskning, debatter om aktuella frågor, RJ:s stöd till bokutgivning, konferenser samt RJ:s verksamhet i övrigt. I synnerhet forskningsnyheterna och RJ:s avdelning för debatt har lockat nya läsare under året. Arbetet pågår dessutom med att bygga ut den engelska delen av webbplatsen. Till RJ:s externa kommunikation hör även en Facebooksida, som ökat vetenskapen om RJ:s verksamheter.

För sjunde året i rad arrangerade RJ tillsammans med ett antal andra forskningsfinansiärer seminariedagen Samspråk under politikerveckan i Visby. I år var samtalen förlagda till en dag och filmades för Kunskapskanalen och RJ:s egen sida på Youtube.

För att sprida forskningens resultat i en vidare krets har RJ återigen varit en av huvudarrangörerna på Forskartorget på Bok- och biblioteksmässan. Förutom en rad kvartar på Forskartorget anordnades ett par större seminarium med utgångspunkt i RJ:s årsbok om läsning (som också filmades för SVT). Seminariet var ett av de mest välbesökta på mässan och uppmärksammades stort.

Årets årsbok *Läsning* handlade om läsning i vid bemärkelse, och har uppmärksammats genom ett flertal recensioner i press över hela landet. Ett stort antal forskare med skilda ämnesbakgrunder medverkade. Boken presenterades den 2 december på ett årsboksseminarium som var nytt för i år. Detta är ett datum där RJ återkommande ska arrangera seminarium med anknytning till årsboken. Seminariet hölls på ABF och var mycket lyckat, och uppmärksammades senare i bland annat *Dagens Nyheter*.

Under året har planerna på en skriftserie med anledning av att de första stora programsatsningarna kommer att bli klara, tagit form. Den slutgiltiga modellen för detta kommer att slås fast 2014, då de första böckerna i serien publiceras.

För att stärka den svenska forskningskommunikationen i sin helhet har RJ dessutom deltagit i utvecklingen av forskning.se och *Forskning & Framsteg*, stött organisationer som Vetenskap & Allmänhet, samt gett stöd åt recensionsskriften *Respons*.

Riksbankens Jubileumsfonds 50-årsjubileum

Under året har förberedelsearbetet inför RJ:s kommande 50-årsjubileum fortsatt; bland annat har den grafiska profilen uppdaterats. Inför jubiléet planeras i första hand en större satsning på forskning (100 miljoner kronor), där en intern grupp arbetat fram ett antal förslag som senare utvecklats av vd och som ska presenteras tidigt under 2014. I övrigt kommer två seminarier att utgöra stommen i firandet. Det första seminariet kommer att genomföras den 2 december 2014 med anledning av att det då gått 50 år sedan riksdagsbeslutet om RJ. Journalisten Marielouise Samuelsson har fått uppdraget att skriva en kortare bok om RJ:s femtioåriga historia. Boken ska presenteras och överlämnas i riksdagen under seminariet den 2 december. Den 6 maj 2015 planeras en internationell konferens då årsboken, som med anledning av jubiléet tar upp frågor om forskningens framtid och förutsättningar, står i fokus. Under dagen kommer ett antal internationella och nationella forskare att delta i samtal och debatter på temat. Årsboken kommer av denna anledning att finnas både på svenska och engelska.

Uppföljning och utvärdering

RJ följer upp och utvärderar de forskningsstödande insatserna av flera skäl, exempelvis för att fastställa att resultaten av forskningsstödet svarar mot

stiftelsens ändamål, för att kontrollera att anslagen använts på avsett vis, för att ge information internt och externt om RJ:s forskningsstödande verksamhet samt för att bidra till kvalitetssäkringen av RJ:s arbete. För de ordinarie stödformerna projekt, program och infrastruktur för forskning finns fastställda rutiner för uppföljningar. Projekt och infrastruktur för forskning följs upp av RJ:s beredningsgrupper när cirka ett års finansiering återstår. Uppföljningen är skriftlig, men några projekt träffar respektive beredningsgrupp vid ett så kallat projektbesök. Syftet med uppföljningen är att stämma av att projektet fortskrider som tänkt och att ge klartecken för fortsättning av projektet. För projektledaren blir uppföljningen ett tillfälle att stanna upp och sammanfatta hur projektet går och en möjlighet att få synpunkter från de kvalificerade ledamöterna i beredningsgruppen. Dessutom ger den viktig återkoppling till såväl beredningsgrupperna som RJ:s kansli.

Under året har sammanlagt 48 projekt och 6 infrastrukturprojekt följts upp. Projektbesök har genomförts med 19 projekt. Fyra av projekten har därefter följts upp genom en fördjupad utvärdering då projektledaren får svara på ytterligare frågor och i något fall träffa delar av beredningsgruppen och representanter från RJ:s kansli ännu en gång. Samtliga uppföljningar har resulterat i fortsatt stöd. Projekt inom de riktade satsningarna följs upp på liknande sätt.

Ett utvecklingsarbete har under året bedrivits där webbplatsens information om uppföljning och utvärdering byggts ut och förtydligats. Även rutinerna för slutredovisning har utvecklats och förbättrats. Betydelsen av projektuppföljningarna är stor och RJ har därför fattat beslut om att samtliga projekt ska följas upp genom projektbesök från och med 2014.

Programmen följs upp en första gång efter två år och halvtidsutvärderas efter fyra år inför utbetalningen av resterande medel. Halvtidsutvärderingarna genomförs av två externa internationella sakkunniga samt ordförandena i samtliga beredningsgrupper (ordförandekommittén). Programmen presenterar dessutom sin forskning vid en hearing där diskussioner förs om hur programmet fortskrider. Program med en längre varaktighet än sju år följs upp ytterligare en gång efter sex år. Syftet är att stämma av att programmet fortskrider som tänkt, notera väsentliga avsteg från projektplanen samt att ge klartecken för att fortsätta programmet. Även här sker återkoppling till forskningsledaren och forskarna samt till beredningsgruppen och kansliet.

Under året har två program lägesrapporterat efter två år: *Kulturarv, landskap och identitetsprocesser i norra Fenoskandien* (Ingela Bergman) samt *Den musicerande människan – kultur och arv i samspel* (Fredrik Ullén). Ett program har lägesrapporterat efter sex år: *Ars edendi. Metodologiska modeller för moderna utgåvor av medeltida texter* (Gunilla Iversen). Dessa tre program fortskrider tillfredsställande. Programmet *Tid, minne, representation: ett mångdisciplinärt forskningsprogram om historiemedvetandets förvandlingar* (Hans Ruin) har halvtidsutvärderats. RJ:s styrelse fattade då ett villkorat beslut om fortsättning av programmet. De redan beviljade medlen utbetalas i ett år till, 2014. Inför utbetalningen av medlem för det avslutande året krävs dock att forskningsledaren skickar in en rapport om vidtagna åtgär-

der, framför allt vad gäller forskargruppens integration och försök att knyta samman alla delprojekt till en mer sammanhållen, gemensam syntes.

I samband med projektuppföljningen ställs frågor om hur RJ:s krav på open access-publicering fungerar. Kravet innebär att RJ-finansierade forskare ska publicera sina vetenskapligt bedömda texter i tidskrifter och i konferenspublikationer så att de blir fritt tillgängliga på internet. RJ ger därför publiceringsbidrag för open access. Liksom förra året visar uppföljningen att forskarna har god kunskap om open access och hur de publicerar open access. Det finns dock enstaka forskare som påtalar en motsättning mellan att publicera i högrankade tidskrifter och att publicera i open access. Uppföljningen visar också att kostnaderna för open access-publicering kan variera kraftigt. I svaren nämns allt från 8 000 till 24 000 kronor per artikel. Med anledning av den sista punkten har RJ höjt bidraget till open access-publicering.

RJ låter också genomföra uppföljningar och utvärderingar av särskilda satsningar. Under året har pilotprojektet Flexit följts upp. Det samnordiska programmet Nordiska rum har utvärderats, liksom verksamheten med RJ:s så kallade områdesgrupper. Utvärderingen av litteraturvetenskap, vilken genomförs tillsammans med Vetenskapsrådet, pågår. En utvärdering av RJ:s spetsforskningsprogram Pro Futura har påbörjats. Utvärderingen av RJ:s stödform projekt, genomförd av det norska forskningsinstitutet Nifu, har under året bland annat resulterat i att köns- och karriärsåldersstatistik för samtliga projektdeltagare, inte endast projektledare, har tagits fram.

Förvaltningsberättelse

Ändamål

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (RJ) grundades genom ett beslut i riksdagen 1964 och genom en donation från Sveriges riksbank. Avsikten var att uppmärksamma bankens 300-årsjubileum 1968 och samtidigt främja ”ett angeläget nationellt ändamål”. Riksdagen fastställde RJ:s stadgar den 2 december 1964. Stadgarna reviderades från den 1 januari 1988. Därmed blev RJ en självständig finansiell aktör och ansvaret för förvaltningen av tillgångarna övergick från Riksbanken till RJ:s styrelse. I samband med att de så kallade löntagarfonderna utskiftades beslöt riksdagen under 1993 att tillföra RJ en ny donation, Kulturvetenskapliga donationen. Härutöver har RJ fått ytterligare donationer. Riksdagen fastställde de nu gällande stadgarna den 30 maj 2006. Bakgrunden till förändringen var att finansmarknaderna i Sverige och internationellt genomgått stora förändringar. Numera har RJ möjlighet att investera i samtliga finansiella instrument och strukturer som förekommer på marknaden.

RJ är en fristående stiftelse. Styrelsen beslutar självständigt om verksamheten inom ramen för stadgarna, vilka preciserar (§ 2) följande ändamål för RJ:

Stiftelsen har till ändamål att främja och understödja vetenskaplig forskning med anknytning till Sverige. Därvid skall gälla

att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet och att i princip inte något forskningsområde skall vara uteslutet från möjligheten att er hålla bidrag från stiftelsen, men

att företräde skall ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt,

att stiftelsens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt,

att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, därvid särskilt uppmärksammas,

att stiftelsen skall verka för att främja kontakter med internationell forskning, samt

att stiftelsens medel inte skall tas i anspråk för inrättande av permanenta tjänster. Om så befinns lämpligt, skall dock till stiftelsens verksamhet kunna knytas forskare för så lång tid att stödet från stiftelsen får karaktären av livstidsstipendium.

Ledning

Styrelsens ledamöter utses av riksdagen för en fyraårsperiod. Valen sker vartannat år då beslut om halva antalet ledamöter fattas. Under året har två nya styrelseledamöter utsetts som ersättare för ledamöter som lämnat uppdraget. Styrelsen har sammanträtt fyra gånger under 2013. Den beslutar om budget, anslag till forskning, riktlinjer för den finansiella verksamheten och delegationsregler. Styrelsen konkretiserar ändamålen som är angivna i stad-

garna ovan i den fleråriga utformningen av forskningsstödet och i det årliga budgetbeslutet.

Styrelsens arbetsutskott, som består av styrelsens ordförande och vice ordförande, har sammanträtt sex gånger under året. Till arbetsutskottet har styrelsen bland annat delegerat besluten om anslag till forskningsinitiering och produktionsstöd för böcker.

RJ:s finanskommitté, som på styrelsens delegation fattar beslut i finansiella frågor, har två ordinarie ledamöter och en adjungerad ledamot. Finanskommittén har sammanträtt vid fyra tillfällen. För finansförvaltningen hänvisas till särskilda avsnitt nedan.

Arbetsätt, budget

RJ stöder i första hand forskning inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. Verksamheten följer två linjer. Dels finansieras högkvalitativa ansökningar från forskarna själva inom ramen för de ordinarie stödformerna projekt, program, infrastruktur för forskning och forskningsinitiering, dels görs riktade insatser som syftar till att utveckla svensk forskning och stärka dess internationella ställning. I avvägningen sätter RJ den så kallade bottom-up-principen främst och låter forskarinitiativen utgöra större delen av utrymmet för ny forskning, vilket innebär ca 80 procent av den årliga budgeten.

Budgeten för 2013 omfattade totalt ca 440 mnkr, varav ca 400 mnkr avsåg nya forskningsanslag. Inför styrelsens beslut om budget görs ett finansiellt hållbarhetstest, ett så kallat stresstest. Under året har RJ sammanlagt beviljat anslag om 382 mnkr (se vidare i *Årsberättelsens* avdelning "Den forskningsstödjande verksamheten"). Alla utgifter prövas noga, och enbart de ansökningar som uppfyller högt ställda kvalitetskrav beviljas medel. Att hela det budgeterade utrymmet för nya forskningsanslag inte togs i anspråk beror bland annat på att vissa ändamål inte varit färdigberedda eller att ansökningarna inte uppfyllde kraven.

Ordinarie stödformer

Antalet ansökningar om nya projektanslag uppgick 2013 till 925 (2012: 899). Beredningsgrupperna valde ut 114 (2012: 107) av dessa, vilka därefter inbjöds att lämna in en fullständig ansökan. 42 (2012: 36) ansökningar kunde beviljas anslag, vanligtvis för tre år. Antalet ansökningar till de stora programanslagen var 23 (2012: 27), varav sex valdes ut för vidare behandling och tre (2012: 3) slutligen finansierades. Av 33 (2012: 39) ansökningar om infrastruktur för forskning fördes 13 vidare till fördjupad bedömning. Av dessa har 11 (2012: 10) beviljats medel. Beviljandekvoten för projektansökningarna ligger kring 5 procent, vilket innebär att konkurrensen om projektanslag är hårdare hos RJ än hos andra jämförbara finansierare. Antalet projektansökningar har fortsatt att stiga och ligger på en nivå som inte är hållbar för RJ:s beredningsorganisation. Därför har styrelsen infört begränsningar i möjligheterna att söka sådana anslag. Restriktionerna innebär att en sökande 2014 endast får ingå i en enda ansökan. Vidare får de sökande som två år i följd fått

avslag på en projektansökan i den första ansökningsomgången inte söka det därpå följande året; denna inskränkning får effekt på 2015 års ansökningar. Styrelsen tillvaratar till buds stående medel för att behandla olika typer av ansökningar så rättvist som möjligt. När resultaten av kvalitetsbedömningarna föreligger görs vid behov omfördelningar mellan budgetposterna.

Riktade insatser

En av RJ:s uppgifter är att förnya forskningen. RJ inrättar så kallade områdesgrupper inom forskningsfält som bedöms vara angelägna men svagt utvecklade eller otillräckligt uppmärksammade. Syftet är att initiera och stimulera till ny forskning. Tre grupper har varit verksamma under 2013 (se nedan om utvärdering av områdesgrupperna). RJ har genomfört ett flertal symposier och seminarier, ibland tillsammans med andra forskningsstödjande organ inom eller utom Sverige. Som exempel kan nämnas att områdesgruppen för ”mål och resultat i offentlig verksamhet” i samarbete med riksdagen arrangerade ett seminarium på temat ”Riksdagens mål- och resultatstyrning: vilka mål, vilka resultat?”.

Bland de riktade forskningsinsatserna bör nämnas det planerade forskningsprogrammet ”Samhällets långsiktiga kunskapsförsörjning. Svensk forskning och högre utbildning i ett internationellt sammanhang”, som kommer att finansieras tillsammans med de statliga forskningsfinansiärerna och utlysas under 2014. Spetsforskningsprogrammet Pro Futura har fortsatt med en nionde utlysning. Pro Futura-forskarna visar mycket goda resultat och beskrivs inte enbart skämtsamt som ”professorskuvös”! Programmet bidrar till forskarrörlighet och internationella samarbeten, till exempel genom att inbjuda framstående universitet i grannländerna att också nominera. Tack vare avtal med ett antal mycket framstående utländska forskningsmiljöer kan Pro Futura-forskarna antas som gästforskare (fellows) utan att först genomgå den formella ansökningsprocessen, ett viktigt erkännande av programmets kvalitet. Forskarna inom ”Europe and Global Challenges”, som RJ finansierar tillsammans med Volkswagenstiftung i Hannover och Compagnia di San Paolo i Turin, samlades till en tvådagars workshop. I de tio grupperna finns europeiska forskare som stimulerats att söka samarbete med kolleger från andra världsdelar kring vår tids stora utmaningar. Syftet med den treåriga försöksverksamheten i RJ sabbatical är att bidra till ett mer flexibelt system för forskningsfinansiering genom anslag till lektorer och forskare för att slutföra forskning och att skriva större verk och synteser. Flexitprogrammet, som är inriktat på att öka förbindelserna mellan å ena sidan humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning, å andra sidan näringslivet, har utvärderats och därefter vidareutvecklats.

Kvalitetsbedömningen

RJ vinnlägger sig om hög kvalitet i granskningsprocessen. Varje ansökan bedöms i förhållande till vetenskapliga kvalitetskriterier och internationell standard. I alla sammanhang ges ansökningar med internationella anknyt-

ningar särskild prioritet. RJ:s beredningsorganisation är omfattande. Tillgången till kvalificerade ledamöter i beredningsgrupper och paneler är en förutsättning för beslutens kvalitet och legitimitet. Jävsfrågorna behandlas omsorgsfullt: Styrelsens regler för hanteringen av jäv vid bedömning av forskningsansökningar är publicerade på RJ:s webbplats (www.rj.se). För att reducera jävsproblemen anlitas allt fler icke-svenska ledamöter i beredningsorganisationen, varvid möjligheterna att anlita nordiska akademiker är särskilt betydelsefulla. De ansökningar som i den första granskningen förs vidare genomgår extern sakkunnigbedömning, i flertalet fall av utländska experter. Vid behov arrangeras så kallade hearingar med de sökande för att skaffa ett fullgott beslutsunderlag.

Anslagens utformning

Avsikten är att RJ:s anslag ska vara utformade på ett sådant sätt att de bästa forskarna söker och väljer dem. RJ inriktar sig på hela forskningsprocessen och ger bidrag till produktionsstöd till böcker, översättning och kostnader för publicering med så kallad open access. Goda resultat i finansförvaltningen har genom åren gjort det möjligt att utveckla en rad nya stödformer och riktade insatser, vilka vilar på grundlig och självständig analys. Särskilt intressanta och värdefulla har de åtgärder visat sig vara som är unika för RJ, till exempel Pro Futura. Tack vare RJ:s former för bedömning och övriga åtgärder har kvaliteten och mångfalden i svensk forskning kunnat stärkas. RJ eftersträvar att tillvarata sin handlingsfrihet genom att arbeta probleminriktat och flexibelt. Genom att aktivt söka samfinansiering av angelägen forskning med andra aktörer (exempelvis Vetenskapsrådet, nordiska stiftelser och Volkswagenstiftung) kan bidragen från RJ få hävstångseffekt, samtidigt som insatserna får en bredare förankring i forskningssystemet.

RJ är restriktiv med att bevilja schablonmässiga och ospecificerade bidrag till lokalkostnader och indirekta kostnader, vilket inneburit att utbetalningarna till sådana kostnader under senare år har reducerats. Storleken på RJ:s bidrag till program och projekt beräknas med ledning av hur mycket forskningstid som finansieras. Till infrastrukturprojekt, där RJ förutsätter ett omfattande engagemang från anslagsförvaltarna, beviljas inga bidrag till indirekta kostnader och lokalkostnader. Det har varit möjligt att nå samförstånd om bidragen med berörda lärosäten. Nyordningen från 2012, genom vilken forskarna rekviderar anslag i takt med förbrukningen, motverkar att lärosätena ligger på stora beviljade men oförbrukade anslag som genererar ingen eller mycket låg avkastning. För RJ ger samtliga ovan nämnda åtgärder betydande ekonomiska vinster.

Internationellt

RJ:s bidrag syftar till att förnya och förstärka den svenska forskningens förbindelser med och genomslag i andra länder. RJ har en erkänd position i det internationella vetenskapssamfundet och fortsätter att i skilda former agera bland annat inom ramen för de europeiska stiftelsernas European Forum for

Philanthropy and Research Funding. Stödet till ”World Humanities Report”, vilken ska presenteras i början av 2014, syftar till att för första gången få en kvalificerad presentation av aktuella trender inom och globala utmaningar för den humanistiska forskningen. Resultaten kommer att följas upp vid konferenser i Sverige och utomlands. RJ fortsätter vara en aktiv medaktör i European Foundation Centre (EFC) och Europeiska vetenskapsrådet (ESF). Som exempel på forskningssamarbete med andra stiftelser kan nämnas ”Europe and Global Challenges” och ”Nordiska rum”; det senare programmet har utvärderats under 2013. Andra insatser syftar till att utveckla de nordiska samarbetena, bygga upp europeiska forskares kontakter med indiska kolleger eller öka möjligheterna för svenska forskare att vistas i ledande internationella miljöer. RJ:s internationella samarbete prövas fortlöpande, och alla insatser eller avtal är tidsbegränsade.

Information

RJ fortsätter att bygga ut och förbättra kommunikationen med den intresserade allmänheten, journalister och forskare. Webbplatsen har uppdaterats tekniskt för att klara expanderande innehåll och ett växande antal uppdateringar. Från att för några år sedan främst ha använts för information om utlysningar och om vilka projekt som fått anslag, används webbplatsen numera även för debatt om aktuella frågor, nyhetsbevakning, blogg, information om bokutgivning, konferenser och mycket annat. Arbetet med att bygga ut den engelska delen av webbplatsen fortskrider. Webbplatsen är ett viktigt instrument för den utåtriktade informationen, liksom Facebooksidan, årsberättelsen, årsboken och nyhetsbrevet. En ny typ av seminarium kring temat för årsboken har introducerats, och planerna på en skriftserie som presenterar resultaten av de stora programsatsningarna har konkretiserats. RJ deltar i utvecklingen av forskning.se för forskningskommunikation, i politikerveckan i Almedalen, i Bok- och Biblioteksmässan samt vid åtskilliga konferenser.

Måluppfyllelse och kvalitetssäkring

En jämförelse av de inledningsvis citerade stadgarna med redovisningen av genomförda verksamheter visar hur RJ utnyttjar möjligheterna att agera flexibelt och i syfte att stärka humaniora och samhällsvetenskap, hur stora och långsiktiga projekt stöds, hur nya forskningsuppgifter uppmärksammas samt hur kontakterna med internationell forskning främjas. Det bestående vetenskapliga värdet, relevansen, nyttan och effekterna av RJ:s forskningsstöd visar sig i flertalet fall först på sikt. Genom att säkerställa att de ansökningar som beviljas medel håller högsta vetenskapliga kvalitet läggs en grund. RJ har dessutom höga ambitioner i fråga om uppföljning och utvärdering av den forskning som beviljats medel. Syftena är flera: att fastställa att resultaten svarar mot stiftelsens ändamål, att kontrollera att anslagen används på avsett vis, att kunna ge information internt och externt om verksamheten samt att bidra till kvalitetssäkringen av arbetet. RJ:s styrelse behöver också inför sina beslut om budget ett allsidigt underlag som gör det möjligt att justera eller

komplettera stödformer och arbetssätt. Efter avslutad projekttid ska forskarna lämna en ekonomisk redovisning samt en kort redogörelse för de vetenskapliga resultaten och de skrifter som projektet resulterat i. Fokus i RJ:s insatser ligger dock inte på slutredovisningarna utan på de insatser som genomförs under anslagsperioden. I kvalitetshöjande syfte gör respektive beredningsgrupp årligen uppföljningar och projektbesök. Under 2013 har 48 projekt och sex infrastrukturprojekt granskats, varav 19 projekt även har besökts. Fyra av projekten har därefter följts upp genom en fördjupad utvärdering. Först därefter har besked om fortsatt stöd getts. Två program har lägesrapporterat efter två år och ett efter sex år; alla fortskrider tillfredsställande. Ett program har halvtidsutvärderats under medverkan av externa sakkunniga. Redan beviljat anslag ska i det fallet utbetalas för ett år (2014), medan anslag för det avslutande året är beroende av att vissa svagheter åtgärdas. RJ:s erfarenheter av uppföljningarna är goda, och de uppskattas även av forskarna som en möjlighet att få återkoppling på sitt arbete. Från 2014 ska därför samtliga projekt följas upp med ett projektbesök. För beredningsgrupperna innebär detta givetvis att en större arbetsinsats krävs. Förutom dessa löpande åtgärder genomför RJ även samlade utvärderingar av sina särskilda insatser och då uteslutande med anlitande av extern expertis. Pilotprojektet Flexit har följts upp och fått konstruktiva förslag till förbättringar, som kommer att implementeras. Resultaten av utvärderingarna av samnordiska Nordiska rum, liksom av de så kallade områdesgrupperna redovisas under 2014. Utvärderingen av svensk forskning i litteraturvetenskap, som genomförs tillsammans med Vetenskapsrådet, pågår. En utvärdering av RJ:s spetsforskningsprogram Pro Futura har påbörjats. Den tidigare utvärderingen av RJ:s stödform projekt har bland annat resulterat i en starkt utvecklad köns- och karriäråldersstatistik för samtliga medverkande forskare.

Administration

De äldre attest- och delegationsordningarna har tillsammans med arbetsordningen omarbetats och fastställts av styrelsen i form av ett nytt sammanhängande dokument som förtydligar arbets- och ansvarsfördelningen inom organisationen. Riktlinjer för jämställdhetsarbetet har fastställts. It-stödets funktionalitet och tillförlitlighet uppmärksammas och åtgärdas fortlöpande. It-policyn för kansliets personal har följts upp, nya datorer till RJ:s kansli har installerats liksom en UPS, vilken vid strömavbrott hjälper till att ta ned system på ett bra sätt. En utvärdering av Capman, som används för värdepappershanteringen och fortlöpande anpassas till den senaste tekniken och utvecklas för att kunna hantera nya finansiella instrument, förbereds i syfte att säkerställa funktionalitet och uppgifternas kvalitet. Under året har Capman bland annat kunnat utnyttjas för att förbättra utformningen och kvaliteten på budgetdokument samt kvartals- och månadsrapporter. Tekla och Webla, som hanterar ansökningar och sakkunnigutlåtanden, har tillförts en rad funktioner i syfte att ytterligare öka precisionen i forskarnas budgetar, förbättra uppgifterna om projektens ämnesinriktning och kontrollera att RJ:s regelverk efterföljs. Sy-

stemen för ekonomiadministration har anpassats både för att underlätta forskarnas rekvisition av anslag och för att ge RJ möjlighet till successiv kontroll av förbrukningen. Övergången till digital hantering av samtliga handlingar i forskningsadministrationen fortskrider. Vid alla it-förändringar prioriteras en säker it-struktur. Arbetet har gått vidare med att med hjälp av skattejurister dels återkräva felaktigt innehållen källskatt på RJ:s aktieaffärer i en rad europeiska stater, dels tillse att skattefrågorna hanteras korrekt framöver. En offentlig upphandling av byggnadsentreprenad har genomförts och en upphandling av informationstjänster inletts. Arbetet med att beskriva arbetsrutiner inom kansliet pågår kontinuerligt. Den så kallade årskalendern för forskningsavdelningen och administrationen aktualiseras fortlöpande i syfte att öka säkerheten och effektiviteten i arbetsprocesserna. Personalhandboken för kansliets personal ajourförs och kompletteras fortlöpande med de riktlinjer och policydokument som behövs.

Personal

I slutet av 2013 hade RJ:s kansli 18 anställda (2012: 18). Under året har varken avgångar skett eller nyanställningar gjorts.

Finansiell verksamhet

Resultat och avkastning

Årets resultat uppgick till 753 mnkr (502 mnkr)¹. Årets resultat inklusive förändring av orealiserade vinster uppgick för helåret 2013 till 1 499 mnkr (824 mnkr), se not 12. Under året beviljade RJ 382 mnkr (355 mnkr) till forskningsmedel, se not 30.

Direktavkastningen i form av utdelningar, ränteintäkter och driftöverskott på fastigheter uppgick under året till 312 mnkr (330 mnkr). Administrationskostnaderna var under året 36 mnkr (35 mnkr), vilket motsvarar 0,4 procent av genomsnittligt eget kapital.

Det finansiella resultatet uppgick för helåret 2013 till 1 535 mnkr (859 mnkr), se tabell 1. Totalavkastningen på stiftelsens tillgångar var under året 15,4 procent (9,7), vilket översteg RJ:s jämförelseindex med 0,8 procentenheter.

Den taktiska allokeringen mellan tillgångsslag jämfört med index bidrog under året positivt till totalavkastningen med 0,3 procentenheter. Detta är hänförligt till en övervikt i aktier och hedgefonder samt undervikt i räntebärande placeringar.

RJ:s aktieportföljer avkastade under året 25,3 procent (11,9 procent). Räntebärande placeringar gav en avkastning på 1,9 procent (4,1) och hedgefonder 9,7 procent (2,8). Den direktägda fastighetsportföljen gav en avkastning före skatt på 4,6 procent (4,7 procent) och fastighetsfonder (inklusive vinstandelslån) 1,7 procent (-1,1 procent). Valutasäkringar av utländska tillgångar redovisas separat och har under året påverkat totalavkastningen positivt med 0,3 procentenheter (1,4 procentenheter).

Den svenska aktieportföljen gav under 2013 en avkastning på 27,0 procent (15,6 procent) vilket var den tillgångsklass som under året gav högst absolutavkastning. Den svenska aktieportföljen utvecklades 1,0 procentenhet sämre än jämförelseindex SIX Portfolio Return Index för året som helhet. Avvikelsen från index kan delvis förklaras av att verkstadsbolag har gett en lägre avkastning än investmentbolag där substansrabatten minskat.

Den internationella aktieportföljen har under året gett en totalavkastning på 23,4 procent (8,1 procent), vilket översteg jämförelseindex med 2,5 procentenheter. Vid utgången av året var den internationella aktieportföljen fördelad på Nordamerika 58 procent (58), Västeuropa exklusive Storbritannien 17 procent (17), Storbritannien 10 procent (12), Japan 8 procent (5), Asien exklusive Japan 6 procent (7) och Latinamerika 1 procent (1). Den internationella aktieportföljen bytte den 1 oktober jämförelseindex till DJSI World Diversified Index som är ett globalt aktieindex med en etisk profil. En positivt bidragande orsak till avkastningen är en fördelaktig branschammansättning.

¹ Siffror inom parentes avser 2012.

Liksom tidigare år har hela den internationella aktieportföljen, den svenska aktieportföljen och ränteportföljen förvaltats internt av RJ:s finansavdelning. Investeringsfilosofin att lägga tonvikt vid bäst-i-sin-klass-bolag med rimlig aktievärdering är en viktig del i den övergripande strategin.

RJ:s ränteförvaltning har haft ytterligare ett framgångsrikt år och har nu överträffat jämförelseindex nio helår i rad. Under 2013 uppgick avkastningen i ränteportföljen till 1,9 procent (4,1) vilket överstiger jämförelseindex med 0,5 procentenheter. Obligationsportföljen, som främst innehåller säkerställda svenska bostadsobligationer, uppvisade en avkastning på 2,0 procent (4,8), vilket översteg jämförelseindex med 0,1 procentenheter. Avkastningen på korta räntebärande tillgångar uppgick under året till 1,9 procent (3,1 procent), vilket översteg jämförelseindex med 1,1 procentenheter. Under året har den underliggande inflationen varit låg, vilket bidrog till att Riksbanken i december sänkte styrräntan från 1,0 till 0,75 procent. En faktor som dämpat inflationen är avmattningen i den svenska ekonomin, vilken hänger samman med svag konjunktur i Västeuropa. RJ har gynnats av sitt innehav i säkerställda svenska bostadsobligationer eftersom de har haft en högre avkastning än statspapper med motsvarande löptider. Under året har den femåriga bostadsobligationsräntan stigit från 1,8 till 2,3 procent samtidigt som den femåriga statsobligationsräntan stigit från 1,0 till 1,8 procent.

Den direktägda fastighetsportföljen, som är investerad i bostäder och kontor i Stockholms innerstad, gav under året en totalavkastning på 4,6 procent (4,7). Marknadsvärdet för fastigheter har bedömts genom kassaflödesanalys och genom externa värderingar utförda av DTZ. Under året ökade marknadsvärdet på bostadsfastigheterna med 4,1 procent till ett genomsnittligt värde på ca 31 600 kronor per kvadratmeter. Marknadsvärderingen av kontorsfastigheterna är sammantaget kvar på en oförändrad nivå. Portföljen består av 71 procent bostadshus och 29 procent kontorsfastigheter. Fastigheterna är till en mindre del finansierade med inteckningslån med en rörlig ränta som under året uppgick till 2,1 procent (2,5). Inga köp eller försäljningar av direktägda fastigheter har genomförts under året.

Under perioden mars till juli genomfördes en offentlig upphandling avseende byggnadsentreprenad av fastigheten Rekryten 6 innefattande renovering av befintliga lägenheter med stambyte samt inredning av fastighetens vind till bostäder. Projektet beräknas bli färdigställt under 2015.

I juli gick RJ in som investerare i fastighetsfonden Areim Fond II med ett totalt åtagande att investera 250 mnkr under en treårsperiod. Fonden kommer att investera i svenska fastigheter, huvudsakligen i Stockholm, med fokus på utveckling av kontorsfastigheter samt investeringar i handelsfastigheter och bostadsprojekt.

Under 2013 har RJ ökat allokerat kapital till hedgefonder eftersom tillgångsslaget i nuvarande lågräntemiljö bedöms ge en högre avkastning än räntebärande placeringar. För 2013 blev avkastningen 9,7 procent. Nya innehav är aktiehedgefonderna Madrague och Manticore samt den diversifierade fonden Brummer Multi-Strategy. I samband med vår årliga översyn av till-

gångsslaget beslöts att ej längre investera i marknadsneutrala aktiehedgefonder eftersom det historiskt har varit svårt för den kategorin av fonder att uppnå en acceptabel avkastning. Således avvecklades ett av innehaven. Därtill har hela innehavet i en lågrisk-aktiehedgefond, som uppvisat en god riskjusterad avkastning, men där avkastningsnivån inte uppfyller RJ:s avkastningskrav, löstes in. I slutet av året består tillgångsslaget av elva fonder fördelade på sex investeringsstrategier. RJ:s investeringar i hedgefonder har uppvisat en positiv avkastning alla helår sedan RJ började investera i hedgefonder, dvs. under åren 2002 till 2013.

RJ valutasäkrar en del av de utländska tillgångarna till svenska kronor genom att använda valutaterminer. Enligt placeringspolicyn får den öppna valutapositionen maximalt uppgå till 20 procent av de totala tillgångarna. I slutet av året uppgick den öppna valutapositionen till 18 procent (16) av placerings-tillgångarna. Drygt 9 procentenheter avser exponering mot USA-dollar, 2 procentenheter mot pundet, 1 procentenhet vardera mot euron och den japanska yenen samt 4 procentenheter mot övriga valutor. Under året har USA-dollar försvagats med 1 procent mot kronan, den japanska yenen har fallit med 19 procent, pundet har varit i det närmaste oförändrat medan euron har stärkts med 3 procent. Under året uppgick det redovisade nettoresultatet på valutaterminer till 29 mnkr (81).

Finansiell ställning

För att ge ytterligare information om stiftelsens finansiella ställning kompletteras årsredovisningen med balansposters bokförda värde och jämförande marknadsvärde, se separat bilaga sidan 75. Vid utgången av året översteg marknadsvärdet på RJ:s tillgångar det bokförda värdet med 2 228 mnkr (1 481).

RJ:s redovisade egna kapital ökade under året från 7 756 mnkr till 8 139 mnkr. Stiftelsens förmögenhet (eget kapital värderat till marknadsvärde) ökade från 9 237 mnkr till 10 366 mnkr. I slutet av året utgjorde balanserat resultat 15,1 (13,0) gånger årets beviljade forskningsmedel, att jämföra med styrelsebeslutet om ett belopp som lägst motsvarar tre års utdelning i normal omfattning.

Av RJ:s placeringstillgångar vid utgången av 2013 utgjorde aktier 56 procent (54), räntebärande placeringar 27 procent (30), direktägda fastigheter 7 procent (8), fastighetsfonder 2 procent (2) och hedgefonder 8 procent (6).

Av tillgångarna var 30 procent denominerade i utländska valutor. Utestående terminskontrakt, vars nominella belopp per den 31 december 2013 uppgick till 1 403 mnkr (1 145), medför dock att nettoexponeringen i utländsk valuta var 18 procent av de totala tillgångarna.

Långsiktig måluppfyllelse

RJ har med betydande marginal uppfyllt det avkastningsmål som styrelsen ställt upp för stiftelsens finansiella verksamhet. Enligt styrelsebeslut från 2003 ska placeringsverksamheten på lång sikt sträva efter en genomsnittlig

årlig real avkastning om minst 4 procent, det vill säga konsumentprisindex plus 4 procent.

Under perioden 2003–2013 uppgår den genomsnittliga reala avkastningen till 8,1 procent per år jämfört med avkastningsmålet 4,0 procent per år. Detta innebär att den reala avkastningen för perioden 2003–2013 uppgår till sammanlagt 134,4 procent, vilket överstiger det långsiktiga målet med 80,5 procentenheter.

RJ:s kapitalförvaltning utvärderas också utifrån en referensportfölj. Referensportföljen ska ses som en lämplig portföljsammansättning med vilken realavkastningsmålet kan uppnås. Den föreslås av finansförvaltningen i ett beslutsunderlag utarbetat av RJ:s finansdirektör och fastställs av finanskommittén. Sedan startåret 2003 har referensportföljen gett en realavkastning som överträffar det långsiktiga realavkastningsmålet med 63,6 procentenheter.

Därtill har den aktiva kapitalförvaltning som bedrivs inom RJ:s finansavdelning under perioden 2003–2013 överträffat referensportföljens jämförelseindex med sammanlagt 16,9 procentenheter. Detta är hänförligt till överavkastning mot index både i den taktiska tillgångsallokeringen och i delportföljerna svenska aktier, internationella aktier och räntebärande placeringar.

Samtliga tillgångsslag som jämförs med marknadsindex har för perioden 2003–2013 uppnått en avkastning som överstiger deras respektive jämförelseindex. Fastigheter och hedgefonder, som inte jämförs med index, har vardera för perioden 2003–2013 uppnått en genomsnittlig årlig real avkastning på 5,4 procent.

Risker och riskhantering

RJ genomför årligen ett stresstest för att bedöma den påverkan som ett scenario med ett kraftigt värdefall på tillgångarna skulle ha på stiftelsens framtida utdelningskapacitet. Placeringsriskerna kan delas upp i följande riskfaktorer:

- marknadsrisker inklusive aktie-, fastighets-, valuta- och ränterisk samt hedgefondersrisker
- kreditrisker, inklusive motpartsrisker
- likviditetsrisker.

Placeringspolicyn, som fastställs av styrelsen, anger placeringsinriktning, limiter för placeringsrisker, godkända finansiella instrument, avkastningsmål och etiska riktlinjer. Inom ramen för placeringspolicyn och beslut i finanskommittén, såsom referensportföljen, är investeringsbesluten delegerade till finansavdelningen som leds av stiftelsens finansdirektör. På finansavdelningen arbetar ytterligare tre personer som portföljförvaltare med ansvar för olika investeringsmandat. Alla värdepapper förvaras i en svensk bankdepå. Ekonomiadministrationen är separerad från förvaltningen och består av funktionerna administrativ direktör, controller och back-office.

Tillämpning av etisk policy

RJ har sedan 2003 arbetat med etiska krav på investeringarna som utgår från placeringspolicyn, vilken anger att RJ ska beakta de konventioner som Sverige undertecknat inom områdena mänskliga rättigheter, miljöhänsyn och arbetsrätt.

Generellt har RJ sedan samarbetet med den etiska konsulten GES Investment Services AB påbörjades 2006 valt en restriktiv hållning och inte tillåtit investeringar i företag som inte följt våra etiska riktlinjer. Tillämpningen av RJ:s etiska principer innebär att vi avstår från att investera i företag som medverkar till kränkning av mänskliga rättigheter, allvarlig miljöskada och kränkning av arbetsrättsliga rättigheter. På listan över företag som RJ inte investerar i ingår exempelvis leverantörer till kärnvapenindustrin, tillverkare av klusterbomber, olje- och gruvbolag som orsakat omfattande miljöförstöring samt bolag som anlitat barnarbetare eller förbjuder anställda att bedriva facklig verksamhet.

I en granskning som GES genomförde i september konstaterades att den kinesiska banken ICBC, där RJ ägde aktier, inte har följt en av dessa konventioner i sin verksamhet i Kenya och Etiopien. Med hänsyn till detta har RJ avyttrat aktieinnehavet och tills vidare beslutat att inte tillåta investeringar i aktien.

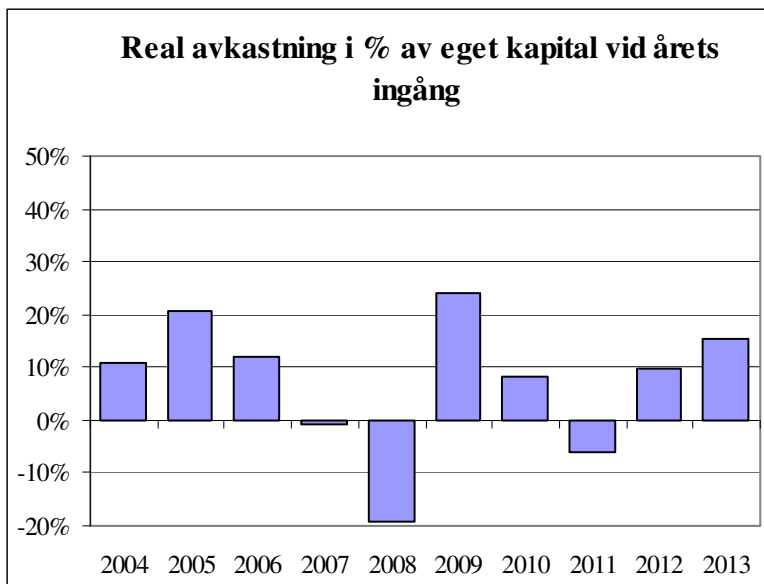
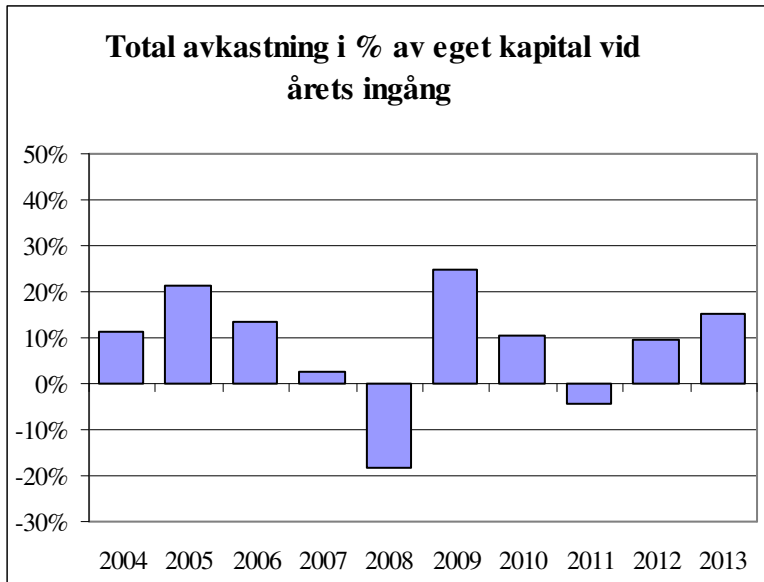
Från den 1 oktober 2013 har RJ bytt jämförelseindex för den internationella aktieportföljen till DJSI World Diversified Index som är ett globalt aktieindex med en etisk profil bestående av 667 aktier. Syftet med detta är förstärka den etiska profilen i RJ:s kapitalförvaltning.

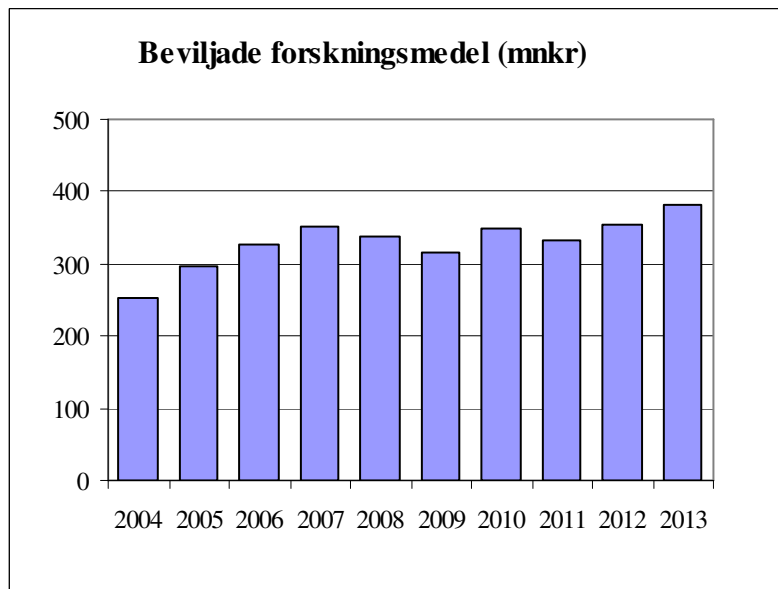
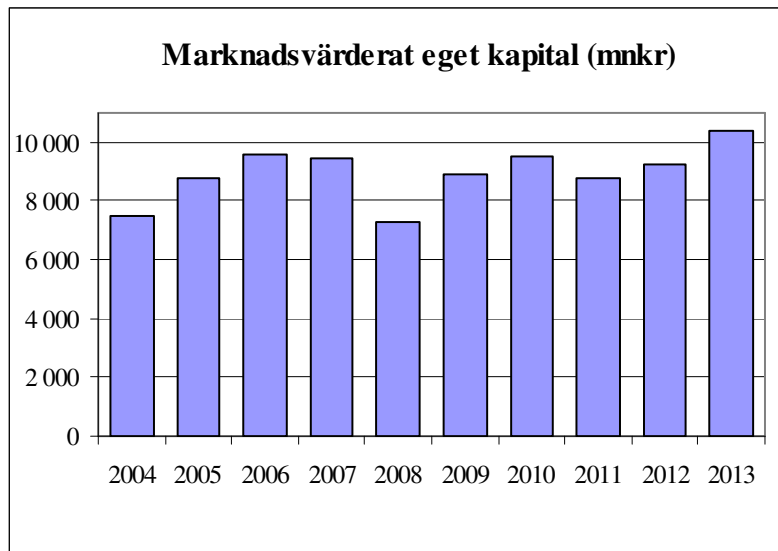
I november, i samband med den årliga översynen av placeringspolicyn, beslutade styrelsen att RJ ska avstå från att investera i tobaksindustrin och avveckla existerande investeringar under ordnade former. I december avyttrade RJ samtliga innehav av tobaksaktier, Japan Tobacco och Swedish Match, och ersatte dem med andra aktier med låg konjunkturkänslighet.

Den finansiella verksamheten – tio år i sammandrag

Den 1 januari 1988 fick Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond nya stadgar som innebar att stiftelsen blev en självständig finansiell aktör.

Nedan redovisas – i form av stapeldiagram – utvecklingen under de tio senaste åren av fyra grundläggande finansiella mått: den totala avkastningen, den reala avkastningen (inflationsjusterad), eget kapital till marknadsvärde samt årliga beviljade forskningsmedel.

Finansiellt resultat (tkr)

Tillgång	Intäkt/kostnad	2013	2012
<i>Fastigheter</i>	Intäkter	34 758	35 441
	Avskrivningar	-5 469	-5 469
	Räntekostnader	-959	-1 107
	Övriga kostnader	-21 892	-24 639
	Avsättning till periodiseringsfonder	-1 579	-1 055
	Skatt på årets resultat	-1 042	-832
	Förändring av realiserade vinster	27 969	29 968
	Summa fastigheter	31 786	32 307
<i>Aktier</i>	Utdelningar	183 955	180 695
	Realisationsvinster/förluster	370 756	-39 123
	Återföring nedskrivningar	233 278	428 019
	Nedskrivningar, aktier	-109 095	-233 278
	Nedskrivning Areim, aktier och aktieägartillskott	-4 031	-
	Realisationsvinster/förluster aktiekonv.	-	-7 717
	Ränteintäkt aktiekonvertibel	-	1 348
	Räntekostnader Areim	-16	-
	Förändring av realiserade vinster	665 184	287 274
		Summa aktier	1 340 031
<i>Hedgefonder</i>	Utdelningar	-	10 104
	Realisationsvinster/förluster	5 205	31 099
	Förändring av realiserade vinster	66 174	-24 146
	Summa hedgefonder	71 379	17 057
<i>Onoterad fastighetsfond (Aberdeen)</i>	Utdelningar	1 936	443
	Återföring nedskrivningar	6 761	4 648
	Nedskrivningar	-7 948	-6 761
	Förändring av realiserade vinster	-	-
	Summa onoterad fastighetsfond	749	-1 670
<i>Vinstandelslån</i>	Ränteintäkter	1 972	681
	Realisationsvinster/förluster	-229	9
	Återföring nedskrivningar Sveafastigheter Fund III	2 550	446
	Nedskrivning Sveafastigheter Fund III	-	-2 550
	Förändring av realiserade vinster	218	-
	Summa vinstandelslån	4 511	-1 414

Tillgång	Intäkt/kostnad	2013	2012
<i>Räntebärande lån, Areim</i>	Ränteintäkter	1 928	–
	Summa räntebärande lån, Areim	1 928	–
Räntebärande			
<i>Bankmedel</i>	Ränteintäkter	1 283	2 455
	Räntekostnader	–3	–5
	Valutakursvinster/förluster	–597	–1 284
<i>Certifikat</i>	Ränteintäkter	12 400	20 054
	Förändring av realiserade vinster	–799	1 060
<i>Floating-rate notes</i>	Ränteintäkter	9 940	8 292
	Realisationsvinster/förluster	234	–
	Förändring av realiserade vinster	2 072	4 662
<i>Obligationer</i>	Ränteintäkter	74 898	79 922
	Realisationsvinster/förluster	–12 129	–6 395
	Nedskrivningar	–9 043	–
	Förändring av realiserade vinster	–19 882	9 826
	Summa räntebärande tillgångar	58 374	118 587
<i>Valutaterminer</i>	Ränteintäkter	10 940	15 059
	Räntekostnader	–393	–239
	Valutakursvinster/förluster	13 311	45 541
	Återföring nedskrivning	–	6 911
	Förändring av realiserade vinster	5 382	13 664
	Summa valutaterminer	29 240	80 936
<i>Finansiella kostnader</i>	Finansiella kostnader	–2 990	–3 872
	Summa finansiella kostnader	–2 990	–3 872
	Finansiellt resultat	1 535 008	859 149

Resultaträkning (tkr)

	Not	2013	2012
Stiftelsens intäkter			
Utdelningar	1	185 891	191 242
Ränteintäkter	2	113 361	127 811
Resultat fastigheter	3	4 776	3 446
Resultat från avyttring och nedskrivning av finansiella instrument	4	476 309	168 397
Övriga intäkter		6	2
Valutakursresultat m.m.	5	12 714	51 168
Stiftelsens kostnader			
Finansiella kostnader	6	-2 990	-3 872
Personalkostnader	7, 8, 9	-26 100	-25 378
Externa kostnader	10	-9 472	-9 471
Avskrivningar inventarier	17	-170	-66
Räntekostnader	11	-1 371	-1 351
Årets resultat	23	752 954	501 928

För årets resultat inklusive förändring av orealiserade vinster, se not 12.

Balansräkning (tkr)

	Not	2013	2012
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Materiella anläggningstillgångar			
Fastigheter	14, 15	264 855	270 324
Pågående nyanläggningar och förskott	33	580	–
Inventarier	17	314	142
Summa materiella anläggningstillgångar		265 749	270 466
Finansiella anläggningstillgångar			
Obligationer	18	1 699 315	1 729 436
Floating-rate notes	32	426 489	305 000
Aktier	19, 20	4 842 543	4 641 296
Hedgefonder	20	743 103	571 724
Vinstandelslån	20	150 308	122 683
Räntebärande lån, Areim	20	27 328	–
Onoterad fastighetsfond	20	53 374	54 561
Summa finansiella anläggningstillgångar		7 942 460	7 424 700
Summa anläggningstillgångar		8 208 209	7 695 166
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kortfristiga fordringar	21	26 834	50 959
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	48 100	52 508
Certifikat	25	800 123	807 840
Valutaterminer	26	–	–
Kassa och bank		125 237	81 662
Summa omsättningstillgångar		1 000 294	992 969
Summa tillgångar		9 208 503	8 688 135
Eget kapital och skulder			
<i>Bundet eget kapital</i>	23, 24		
Stiftelsekapital		2 679 226	2 680 421
<i>Fritt eget kapital</i>	23, 24		
Kulturvetenskapliga donationen		1 937 457	1 938 321
Balanserat resultat		3 521 882	3 137 091
Summa eget kapital		8 138 565	7 755 833
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfonder	16	9 836	8 258
Summa obeskattade reserver		9 836	8 258

	Not	2013	2012
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner		1 408	1 494
Summa avsättningar		1 408	1 494
<i>Långfristiga skulder</i>			
Inteckningslån		45 050	45 050
Summa långfristiga skulder		45 050	45 050
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Beviljade ej utbetalda forskningsmedel		962 019	851 438
Leverantörsskulder		9 034	3 494
Valutaterminer	26	–	–
Övriga kortfristiga skulder	27	35 373	15 455
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	7 218	7 113
Summa kortfristiga skulder		1 013 644	877 500
Summa skulder och avsättningar		1 069 938	932 302
Summa eget kapital och skulder		9 208 503	8 688 135

<i>Ställda säkerheter</i>	29	49 371	49 371
---------------------------	----	--------	--------

<i>Ansvarsförbindelser</i>	31	256 799	91 694
----------------------------	----	---------	--------

Information om balansposters bokförda värde och jämförande marknadsvärden återfinns i en separat bilaga.

Kassaflödesanalys (tkr)

	2013	2012
Kassaflöde från den löpande verksamheten		
Årets resultat	752 954	501 928
<i>Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet:</i>		
<i>Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar</i>	5 639	5 534
<i>Återföring av nedskrivning finansiella anläggningstillgångar</i>	-242 589	-433 112
<i>Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar</i>	130 118	242 589
<i>Realisationsresultat finansiella anläggningstillgångar</i>	-363 837	45 517
<i>Förändring av avsättningar till periodiseringsfonder</i>	1 579	1 055
<i>Förändring av avsättningar till pensioner</i>	-85	-47
Förändringar räntefordran	4 556	-1 003
Förändringar ränteskuld	-17	40
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	288 318	362 501
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Förändring av kortfristiga fordringar	31 002	-61 438
Förändring av kortfristiga skulder	26 268	-77 615
Kassaflöde från den löpande verksamheten	345 588	223 448
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-341	-53
Pågående nyanläggningar och förskott	-580	-
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-3 268 740	-2 878 814
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	3 227 289	2 789 721
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-42 372	-89 146
Kassaflöde från anslagsverksamheten		
Förändring av beviljade ej utbetalda anslag	110 581	76 269
Återbetalade anslag	11 410	8 340
Årets beviljade anslag	-381 632	-354 737
Kassaflöde från anslagsverksamheten	-259 641	-270 128
Årets kassaflöde	43 575	-135 826
Kassa, bank vid årets ingång	81 662	217 488
Kassa, bank vid årets utgång	125 237	81 662

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Redovisnings- och värderingsprinciperna är oförändrade. Uppställningen av resultaträkningen är anpassad efter stiftelsens verksamhet och avviker därför från årsredovisningslagens uppställningsformer. Upplysningar om tillgångars marknadsvärde samt årets resultat inklusive förändring av orealiserade vinster lämnas i noter till balans- och resultaträkningen.

Information om balansposters bokförda värde och jämförande marknadsvärden återfinns i en separat bilaga.

Värdering materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar och erforderliga nedskrivningar. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella tillgångar. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	50 år
Inventarier	5 år
Datorer	3 år

När det finns en indikation på att en tillgång eller en grupp av tillgångar har minskat i värde görs en bedömning av dess redovisade värde. Om en värdenedgång bedöms vara bestående skrivs tillgången ned.

Mark redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för erforderliga nedskrivningar.

Investeringar i såväl egenutvecklad som förvärvad programvara kostnadsförs löpande.

Pågående nyanläggningar och förskott tas upp till anskaffningsvärde. När arbetet färdigställts förs utgifter som är värdehöjande till balansposten fastigheter och övriga utgifter till resultaträkningen.

Värdering finansiella anläggningstillgångar

Aktierelaterade värdepapper (inklusive aktiekonvertibler och aktieägartillskott) värderas individuellt till anskaffningsvärde minskat med erforderliga nedskrivningar.

Upplupen ränta på aktiekonvertibler redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen.

Hedgefonder, vinstandelslån och onoterade fastighetsfonder värderas kollektivt var grupp för sig till anskaffningsvärde minskat med erforderliga nedskrivningar.

Räntebärande värdepapper (inklusive floating-rate notes och aktieägarlån) värderas kollektivt till anskaffningsvärde minskat med erforderliga nedskrivningar. Upplupen ränta på kupongobligationer och aktieägarlån redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen. Instrument utan kupongränta värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Utländska värdepapper värderas utifrån anskaffningsdagens valutakurs.

Värdering omsättningstillgångar

Fordringar tas upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Fordringar i utländsk valuta värderas utifrån balansdagens valutakurs.

Utestående valutaterminkontrakt värderas kollektivt enligt lägsta värdets princip (LVP). Det innebär att om tillgångskollektivet valutaterminer har negativt marknadsvärde redovisas detta som skuld, och motsvarande nedskrivning görs. Skillnaden mellan terminkurs och avistakurs periodiseras över terminkontraktets löptid och redovisas som upplupen ränteintäkt.

Certifikat värderas kollektivt enligt LVP. Det innebär att om kollektivet certifikat har ett bokfört värde som är högre än det verkliga värdet görs erforderlig nedskrivning på mellanskillnaden. Upplupen ränta på certifikat redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen.

Banktillgodohavanden i utländsk valuta värderas till balansdagens valutakurs.

Värdering skulder

Skulder i utländsk valuta värderas utifrån balansdagens valutakurs.

Beviljade forskningsmedel

Beviljade forskningsmedel redovisas direkt mot fritt eget kapital. Beviljade medel skuldförs vid beslutstillfället.

Eget kapital

Bokfört eget kapital utgörs av bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital (stiftelsekapital) består av Jubileumsdonationen och Erik Rönnbergs donationer. Enligt donationsvillkoren ska realvärdet för dessa donationer upprätthållas över tiden. Detta sker genom en årlig avsättning till bundet eget

kapital, med ett belopp beräknat utifrån konsumentprisindex utveckling mellan åren. Det bundna egna kapitalet är inte tillgängligt för utdelning.

Fritt eget kapital består av Kulturvetenskapliga donationen och balanserat resultat. För denna donation gäller, som framgår av donationsvillkoren, att dess hela kapital får användas för anslag till forskning. Inom ramen för fritt eget kapital görs emellertid ändå en avsättning för att bevara donationens realvärde.

Balanserat resultat består av vinstmedel med avdrag för avsättning för bevarandet av donationernas realvärden samt för beviljade forskningsmedel. Enligt ett styrelsebeslut 1992 ska det balanserade resultatet som lägst uppgå till ett belopp motsvarande tre års utdelning av forskningsmedel i normal omfattning.

Noter (belopp i tkr)

Not 1.	Utdelningar		
		2013	2012
	Aktier	183 955	180 695
	Alternativa placeringar	1 936	10 547
	Summa	185 891	191 242

Not 2.	Ränteintäkter		
		2013	2012
	Aktiekonvertibler	–	1 348
	Bankmedel	1 283	2 455
	Certifikat	12 400	20 054
	Floating-rate notes	9 940	8 292
	Obligationer	74 898	79 922
	Räntebärande lån, Areim	1 928	–
	Valutaterminer	10 940	15 059
	Vinstandelslån	1 972	681
	Summa	113 361	127 811

Not 3.	Resultat fastigheter		
		2013	2012
	Hysesintäkter	34 758	35 441
	Avskrivningar	–5 469	–5 469
	Övriga kostnader	–21 892	–24 639
	Avsättning till periodiseringsfond	–1 579	–1 055
	Skatt på årets resultat	–1 042	–832
	Summa	4 776	3 446

Av fastighetsintäkterna utgör 4 292 (4 195) en beräknad internhyra för stiftelsens egna lokaler. Se även not 11, 14, 15 och 33.

Not 4.	Resultat från avyttring och nedskrivning av finansiella instrument		
		2013	2012
	Realisationsresultat obligationer	-12 129	-6 395
	Nedskrivning obligationer	-9 043	-
	Realisationsresultat aktier	370 756	-39 123
	Återföring nedskrivning aktier	233 278	428 019
	Nedskrivning aktier	-109 095	-233 278
	Realisationsresultat aktiekonvertibler	-	-7 717
	Nedskrivning Areim, aktier och aktieägartillskott	-4 031	-
	Realisationsresultat floating-rate notes	234	-
	Realisationsresultat hedgefonder	5 205	31 099
	Realisationsresultat Sveafastigheter Fund III	-229	9
	Återförd nedskrivning Sveafastigheter Fund III	2 550	446
	Återförd nedskrivning fastighetsfond	6 761	4 648
	Nedskrivning fastighetsfond	-7 948	-6 761
	Nedskrivning Sveafastigheter Fund III	-	-2 550
	Summa	476 309	168 397

Not 5.	Valutakursresultat m.m.		
		2013	2012
	Valutakursresultat orealiserat	-597	-1 284
	Valutakursresultat valutaterminer	13 311	45 541
	Återföring nedskrivning valutaterminer	-	6 911
	Summa	12 714	51 168

Not 6.	Finansiella kostnader		
		2013	2012
	Depåavgift	870	716
	Övriga finansiella kostnader	2 120	3 156
	Summa	2 990	3 872

Not 7.	Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
		2013	2012
	Löner och andra ersättningar		
	Styrelse och verkställande direktör	3 314	3 405
	Övriga anställda	12 881	12 350
	Summa	16 195	15 755

	Sociala kostnader	9 289	8 844
	– varav pensionskostnader	3 470	3 348

Av pensionskostnader avser 823 (779) styrelse och verkställande direktör.

Not 8.	Medelantal anställda		
		2013	2012
	Kvinnor	11,0	11,8
	Män	7,0	6,1
	Summa	18,0	17,9

Not 9.	Sjukfrånvaro 2013		
		Korttids- frånvaro	Långtids- frånvaro
	Kvinnor	0,74 %	1,92 %
	Män	0,93 %	0,00 %
	Summa	0,82 %	1,18 %

Not 10.	Ersättning till revisorer (inkl. moms)		
		2013	2012
	PwC (intern revision)		
	Revisionsuppdraget	262	257
	Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	88	133
	Skatterådgivning	–	32
	Riksrevisionen (extern revision)		
	Revisionsuppdraget	288	288
	Summa	638	710

Not 11.	Räntekostnader		
		2013	2012
	Areim	16	–
	Bankmedel	3	5
	Fastigheter	959	1 107
	Valutaterminer	393	239
	Summa	1 371	1 351

Not 12.	Årets resultat inklusive förändring av orealiserade vinster		
		2013	2012
	Årets resultat	752 954	501 928
	Förändring av orealiserade vinster, se nedan	746 318	322 308
	Summa årets resultat inklusive förändring av orealiserade vinster	1 499 272	824 236

	Förändring av orealiserade vinster			
		2013	2012	Förändring
	Fastigheter	541 145	513 176	27 969
	Obligationer	–	19 882	–19 882
	Floating-rate notes	7 041	4 969	2 072
	Aktier	1 505 201	840 017	665 184
	Hedgefonder	154 632	88 458	66 174
	Vinstandelslån, Sveafastigheter Fund III	218	–	218
	Certifikat	399	1 198	–799
	Valutaterminer	19 046	13 664	5 382
	Summa	2 227 682	1 481 364	746 318

Se även not 24.

Not 13.	Avsättning för bevarande av realvärden
<p>Genomsnittsvärdet för konsumentprisindex 2013 uppgår till 314,06. Motsvarande indexvärde för 2012 är 314,20. Mellan 2012 och 2013 minskade således konsumentprisindex med 0,0446 %. Det uppindexerade reala stiftelsekapitalet (bundet eget kapital) ska därför minskas med $2\,680\,421 \times 0,0446 \% = 1\,195$ medan Kulturvetenskapliga donationen (fritt eget kapital) minskas med $1\,938\,321 \times 0,0446 \% = 864$. Se vidare not 23 och 24.</p>	

Not 14.	Fastigheter		
		Bokfört värde	Marknadsvärde ¹⁾
	Styrpinnen 23, Stockholm	119 594	174 000
	Brännaren 7, Stockholm	13 620	84 000
	Sländan 2, Stockholm	6 414	66 000
	Rekryten 6, Stockholm	21 570	123 000
	Snöklockan 1, Stockholm	17 686	96 000
	Jasminen 4, Stockholm	11 983	58 000
	Apelträdet 5, Stockholm	12 196	48 000
	Hjorten 17, Stockholm	14 184	99 000
	Sånglärkan 12, Stockholm	47 608	58 000
	Summa	264 855	806 000

Fastigheterna ägs till 100 %.

¹⁾ Marknadsvärde för fastigheter baseras på externa värderingar utförda av DTZ.

Not 15.	Fastigheter		
		2013	2012
	<i>Byggnader</i>		
	Ingående anskaffningsvärden	273 428	273 428
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	273 428	273 428
	Ingående avskrivningar	-89 023	-83 555
	Årets avskrivningar	-5 469	-5 468
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-94 492	-89 023
	Ingående nedskrivningar	-10 700	-10 700
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	-10 700	-10 700
	<i>Mark</i>		
	Ingående anskaffningsvärden	96 619	96 619
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	96 619	96 619
	Utgående restvärden enligt plan byggnader och mark	264 855	270 324
	Taxeringsvärden, byggnader	281 936	266 260
	Taxeringsvärden, mark	321 151	271 545

Fastigheternas marknadsvärden framgår av not 14. Se även not 3, 11 och 33.

Not 16.	Periodiseringsfonder		
		2013	2012
	Periodiseringsfond tax 2010	2 362	2 362
	Periodiseringsfond tax 2011	2 250	2 250
	Periodiseringsfond tax 2012	2 591	2 591
	Periodiseringsfond tax 2013	1 055	1 055
	Periodiseringsfond tax 2014	1 578	-
	Summa	9 836	8 258

Not 17.	Inventarier		
		2013	2012
	Ingående anskaffningsvärden	4 480	4 427
	Inköp	341	53
	Försäljningar och uttrangeringar	-364	-
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 457	4 480
	Ingående avskrivningar	-4 338	-4 272
	Försäljningar och uttrangeringar	364	-
	Årets avskrivningar	-170	-66
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 144	-4 338
	Utgående restvärden enligt plan	313	142

Not 18.	Obligationer			
	Förfalloår	Nominellt belopp	Bokfört värde	Marknadsvärde ¹⁾
	<i>Svenska nominella obligationer, bostad</i>			
	2015	667 000	728 089	706 254
	2016	275 000	290 225	297 501
	2017	253 000	275 081	274 978
	2018	240 000	249 462	247 310
		1 435 000	1 542 857	1 526 043
	<i>Svenska nominella obligationer, företag</i>			
	2014	25 000	26 019	25 353
	2015	30 000	29 960	31 260
	2016	110 000	109 522	116 659
		165 000	165 501	173 272
	Summa	1 600 000	1 708 358	1 699 315

¹⁾ Obligationer marknadsvärderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses senaste betalningskurs på balansdagen eller, om sådan saknas, senaste köpkurs.

Not 19.	Aktier			
	<i>Svenska aktier</i>	Antal	Bokfört värde	Marknadsvärde ¹⁾
	AarhusKarlshamn	65 000	25 046	26 780
	ABB	270 000	32 206	45 900
	ACAP Invest B	25 000	316	316
	Active Properties A	25 000	5	5
	Active Properties B	175 000	32	32
	Alfa Laval	155 000	18 475	25 575
	Angler Gaming Plc.	250 000	283	283
	Assa Abloy B	200 000	39 385	67 960
	AstraZeneca SDB	150 000	54 187	57 450
	Atlas Copco B	1 050 000	148 016	171 360
	Autoliv SDB	110 000	46 665	65 120
	Axis	241 349	33 797	54 014
	B&B TOOLS B	200 000	11 897	23 550
	Beijer Alma AB B	146 410	20 577	25 915
	Betsson AB B	170 000	25 769	34 680
	Biotage A	900 000	9 000	9 000
	Boliden	190 000	15 800	18 705
	Carnegie	143	57	57
	Electrolux B	370 000	59 341	62 345
	Elekta B	700 000	63 411	68 845
	Ericsson B	2 030 000	159 355	159 355
	Fabege	260 000	15 086	19 968
	Fenix Outdoor B	95 000	5 320	27 075
	G&L Beijer B	100 000	2 824	14 000
	Hennes & Mauritz B	960 000	183 860	284 352
	Hexagon AB B	180 000	29 041	36 594
	Husqvarna B	640 000	24 781	24 781
	ICA Gruppen	180 000	28 594	36 180
	Indutrade	95 000	20 902	25 507
	Intrum Justitia	285 000	37 224	51 300
	Investor B	600 000	99 072	132 780
	JM B	240 000	31 742	43 560
	Kungsleden	490 010	17 770	21 168
	Lundin Petroleum	290 000	36 366	36 366
	Meda AB A	300 000	23 005	24 480
	Millicom SDB	45 000	26 329	28 822
	Nobia	680 000	23 853	37 060
	Nordea	2 460 000	132 272	213 159
	Platzer B	150 000	3 975	4 050

Poolia B	386 395	4 386	4 386
Sandvik	960 000	86 613	87 072
SCA B	350 000	35 482	69 300
Scania B	460 000	53 451	57 914
SEB A	1 480 000	68 063	125 504
Skanska B	300 000	34 322	39 420
SKF B	380 000	54 258	64 106
SSAB B	80 000	3 320	3 320
Svenska Handelsbanken A	420 000	86 647	132 720
SWECO AB B	280 000	23 914	29 680
Swedbank A	640 000	60 512	115 840
Systemair	152 000	12 333	20 292
Tele2 B	450 000	32 783	32 783
TeliaSonera	2 150 000	96 983	115 132
Transmode Holding	390 000	24 753	44 655
Trelleborg B	380 000	30 038	48 602
Tribona AB	450 000	15 149	17 685
Volvo B	1 550 000	115 246	130 897
Ångpanneföreningen B	235 000	40 329	52 875
Summa svenska aktier		2 384 218	3 170 632

<i>Utländska aktier</i>	Antal	Bokfört värde	Marknadsvärde ¹⁾
Australien			
ANZ BANK	90 000	15 558	16 651
Brasilien			
ITAU Unibanco (American Deposit Receipts)	165 000	14 415	14 415
Petroleo Brasileiro (American Deposit Receipts)	160 000	14 195	14 195
Canada			
Canadian Natural Resources Ltd	60 000	12 167	13 070
Enbridge Inc.	60 000	16 088	16 877
Rogers Communication	60 000	17 172	17 481
Suncor Energy Inc.	43 000	9 706	9 706
Toronto Dominion Bank	68 000	35 990	41 260
Chile			
Enersis SA (American Deposit Receipts)	105 280	10 160	10 160
Danmark			
Novo Nordisk B	7 142	7 833	8 420
TDC	200 000	10 849	12 478
Finland			

	Fortum	120 000	17 657	17 657
	Nokia	355 439	15 007	18 304
	Sponda	400 000	12 104	12 104
	Frankrike			
	BNP Paribas	55 000	14 869	27 569
	LVMH	18 000	14 374	21 119
	Sanofi Aventis	49 000	24 290	33 436
	Schneider Electric	45 000	23 578	25 244
	Total	135 000	46 383	53 191
	Hong Kong			
	AIA Group	525 000	15 748	16 957
	CNOOC Ltd	1 100 000	13 170	13 170
	Japan			
	Benesse Holding	50 000	12 214	12 915
	Canon	90 000	18 323	18 323
	East Japan Railway	36 000	18 444	18 444
	Honda Motor	146 000	33 798	38 650
	Itochu	250 000	19 855	19 855
	Mitsubishi UFJ Financial Group	930 000	34 916	39 460
	Seven & I Holding	70 000	16 843	17 889
	SMC Corp.	17 000	19 897	27 543
	Softbank	57 000	15 360	32 061
	Sony	130 000	14 513	14 513
	Toshiba Corp.	670 000	18 105	18 105
	Kina			
	China Construction Bank	3 200 000	15 484	15 543
	Norge			
	DNB Holding ASA	210 000	21 518	24 159
	Subsea 7	145 000	17 850	17 850
	Telenor	60 000	6 856	9 199
	Schweiz			
	Nestle	134 000	36 848	63 091
	Novartis	59 218	21 240	30 401
	Roche	27 400	46 712	49 232
	Singapore			
	DBS Group	280 000	20 858	24 413
	Storbritannien			
	Barclays	1 375 000	32 264	39 847
	BG Group	160 000	21 625	22 122
	BHP Billiton PLC Ord	237 000	45 332	47 202
	Glencore Xtrata	700 000	23 325	23 325
	HSBC Holdings	350 000	24 679	24 705

IMI	100 000	9 204	16 251
Kingfisher	450 000	18 080	18 447
Prudential	220 000	13 281	31 414
Reckitt Benckiser	63 000	21 412	32 177
Royal Dutch Shell B	131 000	28 705	31 828
Vodafone Group	1 470 000	25 872	37 125
Sydkorea			
Hyundai Motor	13 000	11 857	18 754
Samsung	500	2 534	4 185
Samsung Electronics (Global Deposit Receipts)	15 000	32 433	63 060
Tyskland			
Allianz SE	37 000	37 837	42 674
BASF AG	36 000	16 803	24 683
Siemens	25 000	21 258	21 963
Volkswagen AG-PREF	21 000	29 538	37 934
USA			
3M	25 000	12 835	22 573
Accenture Plc.	53 000	21 821	28 055
Actavis Plc.	45 000	19 342	48 671
Akamai Technology	50 000	12 735	15 187
Alexion Pharmaceuticals	20 000	13 035	17 110
Allstate	65 000	18 024	22 823
Apple Inc.	3 000	6 525	10 836
Baxter	51 000	20 310	22 836
Berkshire Hathaway B	25 000	13 824	19 082
Blackstone	200 000	22 399	40 559
Capital One Financial Corp.	70 000	24 708	34 525
Caterpillar	34 000	17 265	19 878
Cisco Systems	350 000	50 542	50 542
Citigroup	140 000	35 461	46 968
Coca-Cola Co	194 000	34 088	51 595
Colgate Palmolive	29 000	7 164	12 175
Comcast Corp.	83 000	18 385	27 768
CST Brands Inc.	59 444	11 923	14 053
Du Pont Co	110 000	37 820	46 010
Eaton	55 000	19 033	26 953
Ebay	63 000	21 955	22 253
Edison International	58 000	16 974	17 289
Exxon Mobile	56 000	33 484	36 485
Fedex Corp.	27 000	17 215	24 991
General Electric	450 000	53 917	81 206

	Goldman Sachs Group	25 000	25 753	28 530
	Google Inc.	5 000	21 559	36 076
	IBM	12 000	12 305	14 491
	Intel	135 000	19 331	22 558
	Johnson & Johnson	100 000	46 919	58 966
	JP Morgan Chase	200 000	55 102	75 299
	Macy's Inc.	88 000	16 830	30 253
	Marathon Oil	85 000	13 712	19 317
	McDonalds	37 000	17 953	23 113
	Mead Johnson Nutrition	26 542	9 918	14 313
	Merck US	37 670	10 572	12 138
	Metlife	70 000	20 727	24 300
	Microsoft Corp.	320 000	56 202	77 071
	Mondelez International	165 000	24 095	37 498
	Nike	52 000	12 794	26 327
	Occidental Petroleum Corp.	20 000	12 245	12 245
	Omnicom Group	44 000	14 029	21 067
	Oracle	65 000	13 242	16 011
	Paccar Inc.	55 000	20 523	20 952
	Pepsi Co	55 000	23 453	29 368
	Pfizer	295 011	34 315	58 175
	Praxair Inc.	19 200	10 947	16 073
	Procter & Gamble Co	50 000	24 608	26 206
	Rockwell Automation Inc.	30 000	16 129	22 821
	Schlumberger	35 000	17 267	20 304
	Starbucks	25 000	9 961	12 617
	T-Mobile US Inc.	80 000	13 849	17 326
	Union Pacific	25 000	15 163	27 040
	Valero	25 000	5 798	8 112
	Visa Inc.	14 000	16 822	20 071
	Walt Disney	130 000	33 923	63 942
	Wells Fargo	110 000	23 534	32 151
	YUM Brands	50 000	22 946	24 339
	Zoetis	72 982	8 576	15 360
	Summa utländska aktier		2 448 872	3 167 659
	Summa aktier totalt ²⁾		4 833 090	6 338 291

¹⁾ Aktierelaterade värdepapper (inklusive aktiekonvertibler) marknadsvärderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses senaste betalkurs på balansdagen eller, om sådan saknas, senaste köpkurs. Utländska värdepapper värderas utifrån balansdagens valutakurs.

²⁾ Aktier och aktieägartillskott i fonden Areim ingår i posten aktier i balansräkningen. Se not 20.

Not 20.	Alternativa placeringar			
		Antal andelar	Bokfört värde	Marknadsvärde ¹⁾
	<i>Hedgefonder</i>			
	Brummer Multi-Strategy	28 142	60 000	62 154
	Carve	68 509	70 000	79 167
	Lynx	355 934	62 386	75 174
	Madrague	43 499	60 000	61 499
	Manticore	50 000	50 000	51 235
	Nektar	61 147	105 092	145 703
	Observatory	46 460	85 625	90 770
	Ram One	73 488	80 000	90 548
	Rhenman	500 000	50 000	79 385
	Tanglin	57 444	50 000	74 558
	Zenit	1 520	70 000	87 542
	Summa hedgefonder		743 103	897 735
	<i>Vinstandelslån</i>			
	Sveafastigheter Fund II ²⁾		63 087	63 087
	Sveafastigheter Fund III ²⁾		87 221	87 439
	Summa vinstandelslån		150 308	150 526
	<i>Onoterad fastighetsfond</i>			
	Aberdeen	330 397	61 322	53 374
	Nedskrivning Aberdeen		-7 948	
	Summa onoterad fastighetsfond		53 374	53 374
	<i>Areim</i>			
	Areim, aktier och tillskott		13 484	9 453
	Nedskrivning Areim		-4 031	
	Räntebärande lån, Areim		27 328	27 328
	Summa Areim ³⁾		36 781	36 781
	Summa alternativa placeringar		983 566	1 138 416

¹⁾ Hedgefonder, vinstandelslån, onoterad fastighetsfond och Areim marknadsvärderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses det värde som rapporterats från respektive fondförvaltare. Utländska värdepapper värderas utifrån balansdagens valutakurs.

²⁾ Som marknadsvärde redovisas bokfört värde, då externa marknadsvärderingar av underliggande tillgångar inte har beaktats.

Differensen mellan bokfört värde och marknadsvärde beror i sin helhet på eurokursen.

³⁾ Aktier och aktieägartillskott i fonden Areim ingår i posten aktier i balansräkningen. Se not 19.

Not 21. Kortfristiga fordringar			
		2013	2012
	Hysesfordringar m.m.	7	211
	Löneförskott	3	4
	Skattefordran 2011	–	118
	Skattefordran 2012	1 775	1 666
	Skattefordran 2013	1 255	–
	Momsfordran	–	690
	Sålda ej betalda värdepapper	23 794	48 270
	Summa	26 834	50 959

Not 22. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
		2013	2012
	Upplupna räntor	46 419	50 351
	Förutbetalda kostnader	1 681	2 157
	Summa	48 100	52 508

Not 23. Eget kapital, bokfört värde					
		Bundet eget kapital ¹⁾	Fritt eget kapital		Eget kapital
			Kulturvetenskapliga donationen	Balanserat resultat	
	Eget kapital 2012-12-31	2 680 421	1 938 321	3 137 091	7 755 833
	Avsättning för bevarande av donationernas realvärde ²⁾	–1 195	–864	2 059	–
	Årets resultat			752 954	752 954
	Återbetalade forskningsmedel			11 410	11 410
	Beviljade forskningsmedel ⁴⁾			–381 632	–381 632
	Eget kapital 2013-12-31	2 679 226	1 937 457	3 521 882	8 138 565

Not 24. Eget kapital, marknadsvärde ⁵⁾					
		Bundet eget kapital ¹⁾	Fritt eget kapital		Eget kapital
			Kulturvetenskapliga donationen	Balanserat resultat	
	Eget kapital 2012-12-31	2 680 421	1 938 321	4 618 455	9 237 197
	Avsättning för bevarande av donationernas realvärde ²⁾	-1 195	-864	2 059	-
	Årets resultat inklusive förändring av orealiserade vinster ³⁾			1 499 272	1 499 272
	Återbetalade forskningsmedel			11 410	11 410
	Beviljade forskningsmedel ⁴⁾			-381 632	-381 632
	Eget kapital 2013-12-31	2 679 226	1 937 457	5 749 564	10 366 247

¹⁾ Jubileumsdonationen och Erik Rönnbergs donationer.

²⁾ Av förarbetena till Jubileumsdonationen framgår att donationens realvärde ska upprätthållas över tiden. Samma grundläggande bestämmelse gäller för de båda privata donationer som RJ erhållit (Erik Rönnbergs donationer). Se not 13.

³⁾ Se not 12.

⁴⁾ För beviljade forskningsmedel, se not 30.

⁵⁾ Stiftelsens förmögenhet definieras som eget kapital till marknadsvärde och motsvarar nettoförmögenhet vid värdering av tillgångar och skulder till marknadsvärden.

Not 25. Certifikat				
	Förfall 2014	Nominellt belopp	Bokfört värde	Marknadsvärde ¹⁾
	<i>Företagscertifikat</i>			
	<i>Kvartal 1</i>	540 000	537 230	537 412
	<i>Kvartal 2</i>	165 000	164 027	164 165
	<i>Kvartal 3</i>	75 000	74 252	74 299
	<i>Kvartal 4</i>	25 000	24 614	24 646
	Summa	805 000	800 123	800 522

¹⁾ Certifikat marknadsvärderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses senaste betalkurs på balansdagen eller, om sådan saknas, senaste köpkurs.

Not 26. Valutaterminer			
	Köpt/såld valuta	Nominellt belopp	Marknadsvärde ¹⁾
	<i>Förfallomånad 2014-01</i>		
	SEK/CHF	25 960	-371
	SEK/EUR	98 370	-765
	SEK/GBP	55 361	-1 661
	SEK/JPY	73 162	4 655
	SEK/USD	249 251	-642

<i>Förfallomånad 2014-02</i>			
	SEK/CHF	35 148	132
	SEK/EUR	74 545	598
	SEK/GBP	45 865	19
	SEK/JPY	33 124	2 517
	SEK/USD	399 649	9 124
<i>Förfallomånad 2014-03</i>			
	SEK/CHF	17 241	262
	SEK/EUR	76 362	1 043
	SEK/GBP	34 360	232
	SEK/JPY	27 139	803
	SEK/USD	157 839	3 100
	Summa	1 403 376	19 046

¹⁾ Valutaterminer marknadsvärderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses senaste betalkurs på balansdagen eller, om sådan saknas, senaste köpkurs. Om tillgångskollektivet valutaterminer har negativt marknadsvärde redovisas detta som skuld och motsvarande nedskrivning görs.

Not 27.	Övriga kortfristiga skulder		
		2013	2012
	Personalens källskatt	896	979
	Förvaltade medel från Vetenskapsrådet	500	–
	Förvaltade medel för samprojekt	10 743	14 210
	Moms hyror redovisningskonto	434	–
	Övrigt, ej likviderade affärer ingår	22 800	266
	Summa	35 373	15 455

Not 28.	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
		2013	2012
	Sociala avgifter	675	742
	Intjänade ej uttagna semesterdagar	1 351	1 173
	Särskild löneskatt på pensionsförsäkringspremier	792	756
	Upplupna räntor	118	135
	Förutbetald hyresintäkt	3 333	2 570
	Övriga upplupna kostnader, fastigheter	299	95
	Övriga upplupna kostnader	650	1 642
	Summa	7 218	7 113

Not 29.	Ställda säkerheter		
		2013	2012
	För egna avsättningar och skulder		
	Avseende skuld för in-teckningslån och derivathandel		
	Fastighetsinteckningar	49 371	49 371
	Summa	49 371	49 371

Not 30.	Beviljade medel till forskning		
		2013	2012
	Medel från Jubileumsdonationen inkl. Nils-Eric Svenssons fond	141 755	125 528
	Medel från Kulturvetenskapliga donationen	239 077	228 409
	Medel från Erik Rönnerbergs donation för forskning om åldrande och åldersrelaterade sjukdomar	600	600
	Medel från Erik Rönnerbergs donation för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren	200	200
	Summa	381 632	354 737

För mer detaljerad information, se avsnittet Översikt över den forskningsstödjande verksamheten under 2013 (s. 6 f.).

Not 31.	Ansvarsförbindelser		
		2013	2012
	Beviljade anslag att utgå ur kommande års avkastning	11 870	17 658
	Kvarstående åtagande i Sveafastigheter Fund II (vinstandelslån). Åtagandet gäller t.o.m. den 30 juni 2019	2 560	2 773
	Kvarstående åtagande i Sveafastigheter Fund III (vinstandelslån). Åtagandet gäller t.o.m. den 31 mars 2017	33 181	71 263
	Kvarstående åtagande i fastighetsfonden Areim. Åtagandet gäller t.o.m. den 31 december 2020	209 188	–
	Summa	256 799	91 694

Not 32.	Floating-rate notes			
		Nominellt belopp	Bokfört värde	Marknadsvärde ¹⁾
	<i>Svenska floating-rate notes</i>			
	2014	100 000	100 000	100 471
	2015	25 000	25 000	25 200
	2016	130 000	130 000	134 426
	2017	25 000	25 000	25 387
	2018	145 000	146 489	148 046
	Summa	425 000	426 489	433 530

¹⁾ Floating-rate notes marknadsvärderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses senaste betalkurs på balansdagen eller, om sådan saknas, senaste köpkurs.

Not 33.	Pågående nyanläggningar och förskott		
		2013	2012
	Årets utgifter Rekryten 6	580	-
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	580	-

BILAGA 1**Donationernas marknadsvärde (belopp i tkr)**

De medel som Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond förvaltar härrör från en fond och fyra donationer.

- Donation från Sveriges riksbank för att främja och understödja vetenskaplig forskning (Jubileumsdonationen).
- Nils-Eric Svenssons fond.
- Kulturvetenskapliga donationen.
- Erik Rönnbergs donation för forskning om åldrande och åldersrelaterade sjukdomar.
- Erik Rönnbergs donation för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren.

(För en mer utförlig beskrivning av ändamålen för de olika donationerna hänvisas till avsnittet Översikt över den forskningsstödande verksamheten under 2013).

Samtliga medel som donerats till Riksbankens Jubileumsfond samförvaltas. Avkastningen från de olika donationerna ska emellertid gå till olika ändamål. Stiftelsens totala avkastning på förvaltade medel måste därför fördelas på de olika donationerna.

Vid ingången av 2013 var marknadsvärdet för de olika donationerna följande:

1. Jubileumsdonationen inkl. Nils-Eric Svenssons fond	6 441 883	(69,7385 %)
2. Kulturvetenskapliga donationen	2 767 483	(29,9602 %)
3. Erik Rönnbergs donation för forskning om åldrande och åldersrelaterade sjukdomar	21 282	(0,2304 %)
4. Erik Rönnbergs donation för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren	6 549	(0,0709 %)
Totalt eget kapital vid ingången av 2013	9 237 197	

Riksbankens Jubileumsfonds totala avkastning 2013 (bokföringsmässigt resultat + förändring av ej realiserade vinster = 752 954 + 746 318 = 1 499 272) ska proportioneras ut på de olika donationerna.

1. <i>Jubileumsdonationen inkl. Nils-Eric Svenssons fond</i>	
Ingående värde	6 441 883
Andel av årets totala avkastning	1 045 570
Årets anslag och återbetalade anslag	-258 187
Marknadsvärde 2013-12-31	7 229 266

Anslagen från Nils-Eric Svenssons fond har inte någon direkt koppling till avkastningen på förvaltade medel. Styrelsen för Riksbankens Jubileumsfond

har förbundit sig att se till att anslagen per år kan uppgå till ett visst belopp, som för 2013 är 400 tkr. Donationen ska anses vara förbrukad vid utgången av 2015. I denna sammanställning har därför Nils-Eric Svenssons fond slagits ihop med Jubileumsdonationen.

<hr/>	
2.	<i>Kulturvetenskapliga donationen</i>
	Ingående värde 2 767 483
	Andel av årets totala avkastning 449 185
	Årets anslag och återbetalade anslag -110 919
	<hr/>
	Marknadsvärde 2013-12-31 3 105 749
3.	<i>Erik Rönnbergs donation för forskning om åldrande och åldersrelaterade sjukdomar</i>
	Ingående värde 21 282
	Andel av årets totala avkastning 3 454
	Årets anslag -854
	<hr/>
	Marknadsvärde 2013-12-31 23 882
4.	<i>Erik Rönnbergs donation för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren</i>
	Ingående värde 6 549
	Andel av årets totala avkastning 1 063
	Årets anslag -262
	<hr/>
	Marknadsvärde 2013-12-31 7 350
	Totalt eget kapital till marknadsvärde 2013-12-31 10 366 247
<hr/>	

BILAGA 2

Balansposters bokförda värde och jämförande marknadsvärden (tkr)

	Not	2013		2012	
		Bokförda värden	Marknadsvärden	Bokförda värden	Marknadsvärden
Tillgångar					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Materiella anläggningstillgångar					
Fastigheter	14, 15	264 855	806 000	270 324	783 500
Pågående nyanläggningar och förskott	33	580	580	–	–
Inventarier	17	314	314	142	142
Summa materiella anläggningstillgångar		265 749	806 894	270 466	783 642
Finansiella anläggningstillgångar					
Obligationer	18	1 699 315	1 699 315	1 729 436	1 749 318
Floating-rate notes	32	426 489	433 530	305 000	309 969
Aktier	19, 20	4 842 543	6 347 744	4 641 296	5 481 312
Hedgefonder	20	743 103	897 735	571 724	660 183
Vinstandelslån	20	150 308	150 526	122 683	122 683
Räntebärande lån, Areim	20	27 328	27 328	–	–
Onoterad fastighetsfond	20	53 374	53 374	54 561	54 561
Summa finansiella anläggningstillgångar		7 942 460	9 609 552	7 424 700	8 378 026
Summa anläggningstillgångar		8 208 209	10 416 446	7 695 166	9 161 668
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Kortfristiga fordringar	21	26 834	26 834	50 959	50 959
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	48 100	48 100	52 508	52 508
Certifikat	25	800 123	800 522	807 840	809 038
Valutaterminer	26	–	19 046	–	13 664
Kassa och bank		125 237	125 237	81 662	81 662
Summa omsättningstillgångar		1 000 294	1 019 739	992 969	1 007 831
Summa tillgångar		9 208 503	11 436 185	8 688 135	10 169 499

	Not	2013		2012	
		Bokförda värden	Marknadsvärden	Bokförda värden	Marknadsvärden
Eget kapital och skulder					
<i>Bundet eget kapital</i>	23, 24				
Stiftelsekapital		2 679 226	2 679 226	2 680 421	2 680 421
<i>Fritt eget kapital</i>	23, 24				
Kulturvetenskapliga donationen		1 937 457	1 937 457	1 938 321	1 938 321
Balanserat resultat		3 521 882	5 749 564	3 137 091	4 618 455
Summa eget kapital		8 138 565	10 366 247	7 755 833	9 237 197
<i>Obeskattade reserver</i>					
Periodiseringsfonder	16	9 836	9 836	8 258	8 258
Summa obeskattade reserver		9 836	9 836	8 258	8 258
<i>Avsättningar</i>					
Avsättningar för pensioner		1 408	1 408	1 494	1 494
Summa avsättningar		1 408	1 408	1 494	1 494
<i>Långfristiga skulder</i>					
Inteckningslån		45 050	45 050	45 050	45 050
Summa långfristiga skulder		45 050	45 050	45 050	45 050
<i>Kortfristiga skulder</i>					
Beviljade ej utbetalda forskningsmedel		962 019	962 019	851 438	851 438
Leverantörsskulder		9 034	9 034	3 494	3 494
Valutaterminer	26	–	–	–	–
Övriga kortfristiga skulder	27	35 373	35 373	15 455	15 455
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	7 218	7 218	7 113	7 113
Summa kortfristiga skulder		1 013 644	1 013 644	877 500	877 500
Summa skulder och avsättningar		1 069 938	1 069 938	932 302	932 302
Summa eget kapital och skulder		9 208 503	11 436 185	8 688 135	10 169 499
Ställda säkerheter	29		49 371		49 371
Ansvarsförbindelser	31		256 799		91 694